WASHINGTON 8 6

75 rokiv
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 225. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 5-го ГРУДНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 5, 1968 No. 225. VOL. LXXV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 4 листопада, 1968

В АМЕРИЦІ

НАЙБІЛЬШИЙ ПОЗИЧКОВИЙ БАНК — Чейс Менгеттен Банк в Ню Йорку повідомив, що збільшує відсотки від позичок з 6.25 до 6.50. Цей банк дає позички великим корпораціям. За прикладом цього великого банку пішли численні інші банки в Ню Йорку і поза ним містом, і цей рух спричинив зменшення цін на бонди й акції на біржі в Ню Йорку. Збільшення відсотків на позички свідчить про це, що економіка цієї країни слабо реагує на фіскальну й монетарну політику, щоб сповільнити темп економічного розвитку та охолодити інфляцію.

ДЕМОКРАТИ ВИТРАТИЛИ на виборчу кампанію цього року коло 12 мільйонів дол., а зібрали на партійний фонд тільки коло половини повищої суми. Вони ще й досі не знають, чи виборча кампанія за вибір президента й віце - президента залишила їм борг у висоті 5-ох мільйонів чи 7-ох мільйонів, бо ще й досі до централі не надійшли всі збірки фондів. Програний партії важко сплатити борг, але Крайовий Демократичний Комітет плянує прийняття в більших містах, вступ на які коштуватиме по 500 дол.

СЕНАТОР ДЕМОКРАТ ІЗ ВИСКАНСИНУ Гейлорд Нелсон домагається, щоб стейтова влада заборонила вживати комахо-вбивчі хемікалії ДДТ. Сенатор Нелсон зізнавав на переслуханнях в місті Медисон в справі шкідливости ДДТ і твердив, що ці хемікалії нищать комахи, але одночасно нищать і птахів та інші тварини та загрожують і людському життю. Розприскування ДДТ та інших хемікалій занечищує і заражує околиці, і Уряд Публічного Здоров'я стверджує, що пересічний американець має в своєму товщі 12 мільйонових частин ДДТ і 0.12 мільйонової частини хемікалій ділдрину.

ПІД ЧАС ЧОТИРЬОХ ВІЛЬНИХ ДНІВ у зв'язку із Днем Подяки в ЗСА згинуло рекордово високе число осіб — 754. Досі рекордовим був 1966-ий рік, коли число вбитих осіб на шляхах і вулицях цієї країни становило 748. Ці числа вбитих осіб в автових катастрофах відносяться до часу після 6-ої години в середу ввечері до півночі з неділі на понеділок. Та при цьому треба пригадати, що за підрахунком Асошіейтед Прес пересічно під час звичайних чотирьох днів на шляхах гинуть в автових випадках по 530 осіб.

ІНДЕКС ПРОДУКТИВНОСТИ ПРАЦІ в третій чверті цього року збільшився на один відсоток і становив 138.3 в порівнянні з пересічною продуктивністю в роках 1957-1959, коли він виносив 100. В другій чверті ц. р. індекс продуктивности праці виносив 137.3. В третій чверті 1967 року він становив — 134.0. Але заробітні платні збільшилися в швидшому темпі, ніж продуктивність, і тому не припиняється інфляційний тиск на економіку.

У СВІТІ

В ІТАЛІЇ ІДЕ тепер хвиля страйків, сполучених із студентськими та робітничими заворушеннями. Ситуацію значно загострило стріляння поліцією до демонструючих хліборобських робітників недалеко Сиракуз на Сицилії. Два робітники, що мали 46 і 25 років, згинули і ця подія спричинила негайне проголошення генерального страйку на Сицилії та заворушення в різних містах — Римі, Венеції, Генуї, Турині, Міляно, Пізі й інших.

МАРІЯНО РУМОР ПЕРЕГОВОРЮЄ з представниками партій Соціялістичної і Республіканської задля створення нового італійського уряду. Покищо урядує ще прем'єр Джованні Леоне, але, будучи в стадії димісії, його уряд не може приймати ніяких зобов'язуючих рішень. Хвиля страйків і різні вимоги студентів та робітників вимагають чимшвидшого проголошення складу нового італійського уряду.

НЕДАЛЕКО ВІД БЕРЕГІВ КОРЕЇ ПОЯВИВСЯ американський літаконосець „Генкок" у супроводі чотирьох нищильників. Кружляючи по Японському морі біля Кореї ці американські воєнні кораблі відстрашують північно-корейських терористів, що їх комуністи перепачковують морським шляхом до Південної Кореї. Два совєтські воєнні кораблі пливуть у віддалі 2-ох і пів милі за „Генкоком", стежучи за рухами американських кораблів.

ГРЕЦЬКИЙ УРЯД РІШУЧЕ ЗАПЕРЕЧИВ заявам двох колишніх грецьких політичних в'язнів, які зізнали перед європейською Підкомісією для людських прав у Штрасбурзі, що їх тортурували у грецьких в'язницях. Грецький уряд сам вислав був тих греків до Штрасбургу, щоб вони там заперечили, наче б у грецьких в'язницях тортурованю в'язнів, але — опинившись в Штрасбурзі — вони виступили проти свого уряду. Речник грецького уряду звернув увагу, що було б крайньою глупотою висилати за кордон тортурованих в'язнів у ролі свідків у свою користь.

ЛІДЕР АРАБСЬКОЇ ТЕРОРИСТИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ „АЛЬ ФАТАХ" ЗАЯВИВ, що він не є антисемітом і що араби, „визволивши Палестину", себто знищивши Ізраїль та повернувши туди всіх арабських втікачів, не будуть переслідувати жидів, які „житимуть в арабській державі як рівноправні громадяни". Асір Арафат, відомий як пів - легендарний Абу Амар, очолює сильну підпільно-революційну організацію з осідком в Йорданії та відділами в усіх інших арабських державах, відкіля вона проводить терористично-партизанську війну проти Ізраїлю.

Помер сл. п. о. Роман Боднар

Ірвінґтон, Н. Дж. — У вівторок, 3-го грудня, тут помер нагло на серцеву недугу сл. п. о. Роман Боднар. Народжений в Західній Україні 20-го січня 1914-го р., закінчив теологічні студії в Богословській Академії і був висвячений на священика 28-го грудня 1941-го року. Після короткої душпастирської праці в Україні, еміґрував разом з десятками тисяч своїх земляків в Західню Европу й опісля на постійне поселення до ЗСА. Довший час був парохом Елизабеті, де й трапилась перша серцева атака. Після лікування в шпиталі та відпочинку, був приділений до помочі о. деканові Антонові Борсі в українській католицькій парафії св. Петра і Павла в Джерзі Сіті. Відзначався своєю очитаністю та дбайливою підготовою до своїх проповідей. Осиротив дружину і 5 дітей. Єрейські похоронні обряди заплановані на суботу, 7-го грудня, в Ірвінґтоні-Нюарку.

Ладж буде правдоподібно наступником Гарримана на Паризькій конференції в справі В'єтнаму

Аверелл Гарриман

Генрі Кебот Ладж

Париж. — За газетними повідомленнями — головою американської делегації на Паризькій конференції про В'єтнам буде від другої половини січня ц. р., себто від інавґурації нового президента Ричарда Ніксона, — Генрі Кебот Ладж, який був дводократно амбасадором у Південному В'єтнамі і тепер є амбасадором ЗСА в Західній Німеччині. Ладж був за президента Д. Д. Айзенгавера амбасадором в Об'єднаних Націях і тому має міжнародне ім'я та опінію першорядного дипломата. Він був першим з-поперед високопоставлених американських осіб, присутніх до закордонної політики, який конферував з Ричардом Ніксоном на Флориді, коротко після виборчої перемоги Ніксона. Ніксон будім-то вже запропонував Ладжові те становище і К. Ладж погодився, але не проголошено цього тільки тому, що спершу мусить бути проголошене призвище нового державного секретаря, який повинен формально дати свою згоду на ту зміну американської репрезентації в Парижі. Не відомо, чи заступник голови американської делегації Сайрус Венс залишиться на своєму становищі, але теперішній голова делегації Аверелл Гарриман напевне відійде, будучи видатним партійним демократичним діячем. Тим часом до Парижу прилетів вже Нгуєн Тіє Ньон, який був у Сайгоні зв'язковим між південно-в'єтнамським урядом і парляментом і буде головним дорадником віце-президента Нгуєна Као Кі, який переводитиме надзір над південно-в'єтнамською делегацією. Її офіційним головою буде Фам Данг Лям, дотеперішній обсерватор південно-в'єтнамського уряду у Парижі, який в минулому виїхав був до Сайгону на похорон свого батька, але вже вернувся до Парижу. Гарриман перебуває тепер у Вашінгтоні. Він заявив журналістам, що вони напевне будуть і в майбутньому часто „чути" про нього, але він не займатиме ніякого урядового становища. Аверелл Гарриман, який має 77 років, є мільйонером-банкером у Ню Йорку, займав в своєму житті різні дипломатичні становища, між іншим був амбасадором у Москві за Ф. Д. Рузвелта та був нюйоркським губернатором. Генрі Кебот Ладж, республіканець, має 66 років, був сенатором, амбасадором в ОН та кандидатом на віцепрезидента у виборах в 1960 році, разом з Ричардом Ніксоном.

Ніксонові дорадники твердять, що інфляція — найважливіша проблема

Філядельфія. — Один із дорадників президента елекка Ричарда М. Ніксона, колишній голова економічних дорадників президента Д. Д. Айзенгавера Артур Бирнс, промовляючи на прийнятті бізнесменів і суспільних провідників, заявив, що найважливішою проблемою для ЗСА є справа інфляції. Артур Бирнс твердить, що коли не припиниться інфляція, то „економічне банкрутство в цій країні неминуче". А. Бирнс стверджує, що інфляція збільшується з кожним днем, і що збільшуються ціни на товари та зростають заробітки робітників. Головна причина інфляції — „каже цей економіст — це У-ряд, який працює вже кільканадцять років з дефіцитовим бюджетом. Темп економічного розвитку в 1969 році дещо сповільниться, коли буде втриманий більший прибутковий податок — передбачає Бирнс. Але цього замало до припинення інфляції. Інший економічний дорадник Ніксона П'єр А. Рінфрет передбачає, що в 1969 році інфляція обезцінить долар на 5 відсотків, а цього року вона винесе 4 відсотки. Рінфрет передбачає збільшення відсотків від позичок.

Д-р Лі А. ДюБрідж найменований на наукового дорадника Ніксона

Ню Йорк. — Президент елект Ричард М. Ніксон 3-го грудня найменував президента Каліфорнійського Технічного Інституту д-ра Лі А. ДюБріджа на свого дорадника в справах науки й наукових дослідів. Найменований дорадник нового президента поділяє його думки в справі більших Федеральних видатків на різного роду наукові досліди. Лі А. Дю Брідж — це приятель Р. Ніксона від 20-ох років. Ніксон заявив на пресовій конференції, що д-р Дю Брідж „допоможе почати більші наукові досліди, головним чином для мирних цілей". Новонайменований 67-річний дорадник фізик д-р Лі Дю Брідж заявив, що старатиметься „зробити все в ділянці науки й інженерії, щоб ЗСА займали перше місце в світі". Він сказав, що в першу чергу треба буде вирішити, що ця країна має робити в ділянці космічних дослідів, коли здійснеться лет до Місяця десь прикінці ц. р. Д-р ДюБрідж хотів переходити на пенсію, але тепер відкинув цей плян, бо хоче послужити своїм досвідом цій країні. Науковий світ схвалює цей вибір Ніксона, подібно як всі були вдоволені з того, що новий президент найменував на свого дорадника д-ра Генрі Кіссінгера.

Совєти заявляють, що „не допустять" до нової війни на Близькому Сході

Москва. — Московська „Правда" принесла заяву, що СССР „не допустить" до вибуху нової війни між Ізраїлем і його арабськими сусідами і вживе всіх заходів, щоб довести до політичного замирення. Цю статтю у „Правді" вважають за доказ, що совєтський уряд прийшов до переконання, що не можна ризикувати нову ізраїльсько-арабську війну, яка — за всіма познаками, з уваги на приявність совєтської і американської фльоти на Середземному морі та совєтської морсько-летунської бази в Александрії — довела б до інтервенції СССР по стороні Єгипту та ЗСА по стороні Ізраїлю і таким чином породила б третю світову війну. Совєти офіційно підтримують місію шведського дипломата Гуннара Яррінґа, посередника від Об'єднаних Націй для ізраїльсько-арабського конфлікту, який в минулий понеділок знову конферував з ізраїльським міністром закордонних справ Аббою Ебаном у своїй головній кватирі на Кіпрі та після того полетить знову до Каїро на розмову з президентом Насером. Ситуація на Близькому Сході надзвичайно напружилась внаслідку двох двох причин: явного підтримування арабського світу Совєтами, які постачають арабам, особливо Єгиптові, масово різнородну модерну зброю, і діяльности арабських терористичних організацій проти Ізраїлю. У минулий вівторок знову відбувся новий гарматний двобій між Ізраїлем і Йорданією, який закінчився тоді, як ізраїльські бомбовики збомбардували йорданські артилерійські становища та йорданське містечко Асад, де згинуло 30 осіб.

Москва погрожує Британії за її становище в справі інвазії до ЧССР

Москва. — Совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико запросив до себе британського амбасадора Дункана Вільсона й відчитав йому довгу ноту протесту проти становища, що його британський уряд і преса заняли супроти СССР у зв'язку з совєтською інвазією до Чехо-Словаччини та проти буцім-то „мілітаристичної ролі", яку Британія грає в Атлянтійському Союзі (НАТО). Совєти закидають Британії, що це власне вона була ініціятором гострого виступу державного секретаря Діна Раска на останньому засіданні Ради НАТО, коли-то Раск перестеріг Совєти проти інвазії до Австрії, Румунії чи Югославії. Гнів московських правителів проти Британії породила головно — за твердженням закордонних обсерваторів у Москві — вимога британського уряду, щоб Совєти зменшили число своїх „дипломатів" в амбасаді в Лондоні у зв'язку з виявленням цілого ряду шпигунських афер, керованих різними членами совєтської амбасади.

Голова ВО УНРади д-р А. Фіґоль мав доповідь про українську політику

Ірвінґтон. Н. Дж. — (а. д.) Заходом Прихильників Української Національної Ради в Нюарку-Ірвінґтон відбулася 1-го грудня ц. р. в залі Української Православної Церкви св. Тройці зустріч громадянства з головою Виконного Органу УНРади професором Атанасом Фіґолем. Зустріч відкрив коротким словом голова Товариства Прихильників УНРади в Нюарку К. Степовий і передав провід ред. Ярославові Гайвасові, який представив голову Виконного Органу УНРади д-ра Атанаса Фіґоля, як доповідача на тему: „Українська внутрішня політика". У своїй доповіді д-р А. Фіґоль обговорив три сектори української внутрішньої політики: церковний, громадський й особливо політичний. З'ясовуючи розвиток української політичної думки й дії на еміґрації, прелеґент підкреслив пізнання процесів в Україні стверджуючи, що „Українські проблеми будуть розв'язуватися на українських землях, тільки українським народом". Після доповіді були запити, на які відповідав д-р А. Фіґоль. Закрив зустріч коротким словом Голова Товариства Прихильників УНРади п. К. Степовий, подякувавши прелеґентові й учасникам зустрічі в числі понад 200 осіб.

У Ню Йорку відбулась нарада комбатантських організацій

Ню Йорк (ІК). — В п'ятницю 29 листопада ц.р. відбулась тут нарада українських комбатантських організацій, присвячена головно видавничим справам. Об'єднання б. вояків українців в Америці (ОбВУА) і Братство кол. вояків І Української Дивізії УНА співпрацюють у видавничій ділянці вже від 1961 року, видаючи спільний орган „Вісті Комбатанта", із співучастю Братства кол. Українських Січових Стрільців, Об'єднання кол. вояків УПА, Б-ва Бродів-Лев і Стрілецької Громади в Канаді. Нараду проводили д-р В. Галан, голова ОбВУА, і д-р М. Малецький, голова Братства кол. вояків І УД УНА, а приявними були також ген. А. Валійський, перший заступник голови ОбВУА д-р І. Козак, голова Об'єднання кол. вояків УПА Ю. Лопатинський, заст. голови Головної Ради Братства УСС дир. П. Постолюк, члени Головної Управи ОбВУА И. Вишневецький і ред. І. Кедрин та ред. В. Верига і В. Гриньох від Гол. Управи Братства кол. Вояків І УД УНА. У вислідві дискусії, переведеної в дружній товариській атмосфері, рішено продовжувати видавання „Вістей Комбатанта" 5 разів у році з подвійним останнім числом у році (5/6), схвалено бюджет журналу та обговорено редакційні справи. Рішено не обмежуватись виключно до військово-історичної тематики, а й заторкувати актуальні громадські й громадсько-політичні проблеми, даючи місце різним поглядам, проте зберігаючи давню ідеологічну платформу журналу згідно з принциповим самостійницьким становищем названих комбатантських організацій. Заторкнувши в дискусії справу консолідації на комбатантському відтинку, вислухано інформації про творення Координаційного Центру комбатантських організацій Головною Управою ОбВУА, при чому згадано про деякі неупоноважені почини.

ВЕСНЯНА ВИСТАВКА КВІТІВ В АВСТРАЛІЇ

Сідней. — Відділ Союзу Українок влаштував у листопаді Весняну в и с тавку квітів у приміщенні біля української католицької церкви св. Андрія в Лідкомбі. Відвідувачі виставки оглядали й купували квіти та зразково виконані українські вишивки.

МИТРОПОЛІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В ЗСА ВІДЗНАЧАЄ 10-РІЧЧЯ

Св. п. ВПреосв. Кир Константин Богачевський, перший Митрополит УКЦеркви в ЗСА

ВПреосв. Кир Амврозій Сеницин, другий і теперішній Митрополит УКЦ в ЗСА

Філядельфія. — Цього року сповняється 10 років з того часу, як Папа Пій XII проголосив створення Митрополії Української Католицької Церкви в ЗСА з осідком у Філядельфії, наділивши рівночасно тодішнього Апостольського Екзарха Архиєпископа Константина Богачевського гідністю і правами першого Митрополита Української Католицької Церкви в ЗСА. Сталося це на початку серпня 1958-го року, після того, як Стемфордський Екзархат був проголошений повною Єпархією, а тодішній стемфордський Екзарх Амврозій Сеницин став Стемфордським Єпископом візант. обряду. Після смерти Митрополита Константина Богачевського на сам Свят-Вечір, 6-го січня 1961-го року, другим Митрополитом Української Католицької Церкви в ЗСА був наименований тодішній Стемфордський Єпископ і теперішній Митрополит Амврозій Сеницин. На один рік перед створенням Митрополії Української Католицької Церкви в ЗСА, в лютому 1957-го року була створена Митрополія Української Католицької Церкви в Канаді з осідком у Вінніпеґу та з її теперішним Митрополитом Максимом Германюком на чолі. Десятиліття Митрополії Української Католицької Церкви в ЗСА сходиться із 55-літтям створення в 1913-му році першої Єпархії Української Католицької Церкви в ЗСА з осідком в тій же Філядельфії та з першим українським католицьким Єпископом в ЗСА св. п. Сотером Ортинським на чолі.

У зв'язку з цим 10-річчям на цей і на наступний роки заплянувані великі торжества для відзначення цього ювілею. У цій справі звернувся з окремим закликом до Духовенства і Вірних ВПреосв. Митрополит Кир Амврозій Сеницин. Повний текст того заклику надрукований на 2-ій сторінці в цьому числі „Свободи".

Суддя Блек твердить, що Воррен сповільнив об'єднання шкіл заявою про „повільну швидкість"

Ню Йорк. — Суддя Найвищого Суду ЗСА Гюго Л. Блек в телевізійному інтерв'ю сказав, що об'єднання шкіл в південних стейтах для чорних і білих учнів відбувається так повільно тому, що головний суддя цього ж Суду Ерл Воррен у рішеннях з 1955-го року додав був пояснення про те, що інтеграція шкіл має відбуватись „з поміркованою швидкістю". Це вперше в історії судді Найвищого Суду ЗСА публично на телевізії говорив про спірні проблеми, що їх вирішує цей Суд. До цих проблем, крім об'єднання публичних шкіл, належать ще такі справи: порнографічні видання, право на демонстрацію невдоволених осіб і справа відношення поліції до злочинців. Як відомо, Найвищий Суд в 1954 р. визнав був існування окремих шкіл для білих і чорних учнів незгідним із Конституцією. Рік пізніше, в 1955 р., Суд видав був пояснення, що об'єднувати школи треба з „повільною, поміркованою швидкістю". Суддя Гюго Блек твердить, що це рішення з 1955 р. було шкідливе, бо воно злагідило рішення з 1954 р.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ВІДДІЛ УККА В БОФАЛО ВИДАВ ОКРЕМИЙ ЗВІТ З ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Бофало, Н. Й. — З ініціятиви і заходами голови Відділу УККА С. Шипилявого, вийшов на циклостилі збірник звітів Відділу та ін. українських установ і організацій про працю, збірки, Рідну Школу тощо в 1968 р. Окремі статті різних авторів присвячені століттю „Просвіти", опубліковано відомості про 19-ті загальні збори Відділу УККА та ін. Українська громада в тому місті склала вже тільки на ФКУ 28 000 дол.

РОЗПОЧАЛАСЬ ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ І ПРЕСИ

Ню Йорк. — Комісія для відзначення 100-ліття „Просвіти" влаштувала у великій залі УНДому на 2-ій евню в Ню Йорку Виставку української книжки і преси, що відкрита від суботи до 11-го грудня. Відкрита щодня від 6 до 9 вечора, сполучена з короткими доповідями. В суботу 7 і в неділю 8 грудня буде відчинена від 10 ранку до 9 вечора, щоб дати змогу відвідати її учням Шкіл Українознавства, у неділю виступлять деякі члени „Просвіти" у Львові. У Виставці беруть участь 35 видавництв, книгарень і товариств, є окремі столи з дитячими виданнями з нагоди Двомісячника Української Дитячої Книжки, також книжок жіночого пера. Вступ за добровільними датками.

ДОПОВІДЬ ПРО ЗЛІКВІДОВАНОГО КОМУНІСТАМИ ПОЕТА М. ДРАЙ-ХМАРУ

Нюарк. — Д-р Оксана Драй - Хмара — дочка поета — виступить у залі церкви св. Тройці, 836 Лайонс евню, в суботу 7 грудня о 7:30 вечора, з доповіддю про замордованого большевиками батька, видатного українського національного поета - неокласика Михайла Драй - Хмару. Доповідь влаштовує Управа Українського Народного Університету при ОУВФронту, яка запрошує громадянство і молодь. Члени СУМ деклямуватимуть поезії Михайла Драй - Хмари.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Потреба і вимога

28, 29 і 30-го грудня ц. р. відбудеться в Статлер-Гілтон готелі в Ню Йорку 83-тя з черги річна конференція Американського Історичного Товариства. З виданої з цієї нагоди інформаційної брошури на 224 стор. друку та з 6 додаткових друків довідуємося, що впродовж згаданих трьох днів будуть виголошені на тій конференції 40 доповідей, між ними на тему „Російська історія в З'єднаних Стейтах", „Реформа російських установ в 60-их р. р.", „Програ центральних держав у 1918 р. і европейський баляне сил", „Історія і процес закордонної політики", „Західництво й інтерпретація російської історії" і т. п. У конференції братимуть участь 408 осіб. Одночасно будуть відбуватися сесії 32-ох історичних і споріднених організацій.

Між доповідями нема ні одної з безпосередньої української історичної тематики. Між учасниками нема ні одного українського історика, а між згаданими організаціями, що відбуватимуть свої сесії, нема ні одної української. Тим часом існують: 1) Історично - філософічна секція Наукового Товариства ім. Шевченка, 2) Історична секція УВАН і 3) Українське Історичне Товариство, що видає „Український Історик". Є також поважне число українських професорів та викладачів в американських високих школах, між ними істориків, дармацо не всі вони працюють вже за своїм фахом.

Виринають турботливі запити: якщо на різних міжнародних історичних конференціях в Европі таки були приявними українські історики, між ними й із ЗСА, то чи на 83-ій конференції Американського Історичного Товариства братимуть вони участь і в якому характері? Чи дійсно так трудно виступити українським професорам і викладачам на таких конференціях в ролі доповідачів? Чому в офіційному списку учасників нема ні одного нашого історика?

Хоч українські високі фахівці з усіх ділянок науки приносять добре ім'я своїй національній групі і українській науці, безпосередньо таки найбільш потрібною є праця на американському терені українських істориків — під цим кутом і була створена Катедра Українознавства в Гарвардському університеті. Дальша активізація українських істориків на американському і міжнародному теренах та публікації й поширення їхніх наукових праць є великою і потребою і вимогою часу.

Назад, до сталінщини

Звичайно, колесо історії назад повернути не можна, але спробувати гальмувати його біг брались в минулому, беруться і тепер. Напад СССР на „братню соціялістичну Чехо - Словаччину" був новою спробою Москви затримати обертання історичного колеса виступом проти логіки, на яку так полюбляють покликатися комуністичні „діялектики".

Останні місяці позначились в Україні не перекиданням танкових дивізій, яких там і так стоїть забагато, а посиленим партійним цькуванням всього живого, думаючого і творчого. Московські імперіялісти, роздмухуючи в самій Росії великодержавний шовінізм, на „окраїнах", у так зв. республіках кинулися в черговий наступ на національні мови і культури. Завертаючи до сталінщини, до тих часів, коли із сторінок преси не сходили два означення: „стахановці" та „вороги народу", сучасна верхівка в Кремлі розсипає направо й наліво „укази" та вказівки, як треба думати і про що треба думати „щасливим совєтським громадянам".

„Радянська Україна" з 14 листопада 1968 р. неначе передруковує готові матеріяли з 1938 року: „Доводиться говорити про забутий досвід свинарок - тисячниць у Миколаївській області, де народився цей рух (!). Тваринники ще пам'ятають справи славної свинарки" і т. п. Все сказано для того, щоб підганяти в праці колгоспників. „Культура і Життя" з того ж дня вмістила „відкритий лист працівників бригади комуністичної праці" під наголовком „Точніше настройку!" Той „лист" заводських робітниць скерований до працівників кіномистецтва в Україні. Як за Сталіна, робітниці кранів і прибиральниці домагаються від стероризованих діячів українського кіна „партійного кіномистецтва", таких кінофільмів, що давали б „надхнення до праці" або прославляли комуністів: „будівників Комсомольська, Альошу Скворцова, Журбіних, комуніста Губанова" . . . „Літературна Україна" з 22 листопада вимагає, щоб критики „керувались ленінською принциповістю і вимогливістю" . . .

1968 рік ввійде в історію СССР, як рік наростання найчорнішої реакції і рік наростання спротиву Москві.

У 10-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ В ЗСА

ЗАКЛИК ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННІШОГО МИТРОПОЛИТА КИР АМВРОЗІЯ ДО ДУХОВЕНСТВА, МОНАШЕСТВА І ВІРНИХ

Високопреподобні і Всечесні Отці, В и с окодостойні Провідники та члени церковних і народних організацій і дорогі в Христі браття і сестри!

В цьому році минає десять років, як Святіший Апостольський Престіл створив Українську Католицьку Митрополію в З'єднаних Стейтах Америки з митрополичим осідком у Філядельфії, де жили й працювали перший Єпископ Кир Сотер Ортинський та перший Митрополит Кир Константин Богачевський. Їх ревна апостольська праця та співпраця духовенства і вірних приготовили ґрунт до створення Української Католицької Митрополії в ЗСА.

Щоб десятилітні роковини Філядельфійської Митрополії принесли духовну і моральну користь для нашої Української К а т олицької Церкви, наших родин, організацій, товариств і церковних громад, треба, щоб вся українська спільнота з вище згаданими т о в ариствами, церковними громадами та родинами під проводом церковних і народних провідників взяла участь у ювілейних торжествах та морально піддержала плян праці на майбутнє.

Цей ювілей має скріпити нашу вдячність до Бога і синівську льояльність до Апостольської Столиці. Цей ювілей має поширити релігійну і національну свідомість серед української спільноти в ЗСА. Завдяки зберіганню релігійної свідомости, українського церковного обряду і народних традицій, ми одержали признання від Апостольської Сталиці, яка створила Митрополію з двома Єпархіями. Це є очевидним доказом, що без українського церковного обряду, без плекання української етнічної культури і мови в ЗСА не було б церковних громад, ані українських організацій, ані дієцезій, ані Митрополії. З цього приводу кличу до Вас, Божий Народе, „Українці - Католики, вставайте разом з нашою молоддю до конструктивної праці на полі релігійнім, культурнім, народнім і мистецькім. Ваша теперішня співпраця запевнить для нашої Української Церкви і спільноти надійну майбутність.

Звертаюся з щирим закликом до добрих людей інших національностей, які ввійшли в наші українські церковні громади на американській землі: будьте амбасадорами доброї волі, допомагайте в розвоєві нашого українського обряду з прегарним церковним співом, шануйте наші гарні традиції і культурні надбання. Таким чином збагатите американську культуру, яка складається з різних народних культур усього світу. Нехай і наша українська культура, обряд і традиції знайдуть почесне місце в американському плюралізмі. Це є в інтересі Американської Держави, щоб усі переселенчі етнічні групи зберігали й розвивали свою мову, культуру, традицію та свою релігію. Цього домагаються наші Браття і Сестри поза залізною з а с лоною. Наша українська свідомість є для них іскоркою надії на свободу. Свідомі українці не будуть захвалювати безбожної большевицької диктатури, яка поневолила душу і тіло українського народу. Правдивий український патріот не буде захвалювати того, від чого втікав з рідного краю і рятував своє життя на чужині. Не замовчуймо гіркої правди про долю нашого народу під молотом і серпом поза залізною заслоною. Чесний українець чи українка не буде втікати в чужі табори, забуваючи і затаюючи, чиї вони сини і дочки, якого вони народу.

В цьому ювілейному році звертаюся зі закликом до Вас, дорогі юнаки і юначки! Вас українська суспільність потребує. Посвятіть ваші таланти, вашу працю, щоб виховати нові покоління. Вступайте до українських семінарій і згромаджень, щоб Українська Католицька Церква могла далі тримати високо релігійно - національний прапор. Не нарікайте, як колишні біблійні жиди на вавилонських ріках, що заложили свої руки і нічого не діяли. Треба взятися до праці. В першій мірі в цім ювілейнім році треба упорядкувати своє особисте, родинне, організаційне і громадське життя.

З цього приводу відзначення десятилітніх роковин Української К а т олицької Митрополії буде відбуватись у всіх деканатах і парохіях Філядельфійської Архиєпархії впродовж 1969 року, почавши від Філядельфії Архиєрейською С л ужбою Божою в митрополичому Соборі в неділю 8 грудня 1968 року, о п'ятій годині пополудні. Цей ювілей зачинаємо під прапором Пренепорочної Діви Марії, в сильній надії, що духовенство, Монашество, Вірні причиняться до релігійної, обрядової і народної віднови нашої української суспільности. Тоді по словам Божественної Літургії удостоїмося називати себе „народом, збереженим Богом", тому, що вірно зберігатимемо українські церковні і народні традиції. Нехай Пресвята Богородиця допоможе нам всім скористати духово з цього ювілею Ф і л ядельфійської Митрополії.

Кінчаю цей заклик словами Божественної Літургії: „І нехай будуть милості Великого Бога і Спаса нашого Ісуса Христа з усіма вами".

† АМВРОЗІЙ
Митрополит

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

В. Чапленко

ЯК МОЖНА РОЗУМІТИ СУЧАСНУ ПРОБЛЕМУ НАШОГО ВИЗВОЛЕННЯ

(1)

Я був на доповіді В. Гришка, що її він виголосив 29 листопада ц. р. в Ню Йорку. Доповідь ця притягла численну, переважно наддніпрянську публіку, яка вислухала її уважно і з довір'ям, бо хотіла почути від доповідача, голови єдиної на еміграції солідної наддніпрянсько - кубанської (останнє — в теорії) політичної організації, як треба розуміти сучасну проблему нашого визволення.

Але ця доповідь, як на В. Гришка, нашого відомого й талановитого публіциста, не була на відповідному рівні. Можливо, що до цього призвела його вільна оповідь за надрукованими в оголошенні пунктами, замість щоб читати логічно впорядкований текст, який у нього був. Тільки ж він і цієї схеми не вичерпав, бо сказав, що не буде говорити про два останні пункти.

А втім, він таки дещо сказав і про ці пункти, але так невиразно, що це нічого не дало. Цю невиразність у закінченні доповіді він іще збільшив тим, що ухилився від відповіді на прямо поставлене йому питання, яка його державницька позиція. Якщо він не підхопив і підказуваної йому від прихильної до нього публіки позиції УНР, то це ще можна зрозуміти в такому сенсі, що годі передбачити, як буде оформлена майбутня незалежна українська держава (хоч, з другого боку, участь УРДП в УНРаді до цього його зобов'язувала), алеж є така дилема: самостійна чи не самостійна? На жаль, я не дочекався його кінцевого слова і не знаю, чи він цю невиразність прояснив.

Дискусія після доповіді пройшла на такому низькому рівні, що просто не хотілося виступати (досить згадати, що один дискутант мало не дякував Сталінові за „соборність", забувши про те, що чомусь із цієї „соборности" виключено Кубань і інші суміжні з УССР українські землі). Тим то я хотів би в цій - статті відгукнутись на порушені в доповіді В. Гришка моменти.

Доповідач почав з філософського (екзистенціялістичного) твердження про межову ситуацію, в якій опинився тепер український нарід. Як, сказати б, теоретичне оформлення, справді, трагічного становища нашого народу, застосування цього твердження було слушне. Але вжите у нього слово „межова" і в географічному розумінні, в розумінні „окраїнна" (окраїнне становище деяких „союзних" республік) значно затемнило це оформлення, і один із дискутантів мусів це „розплутувати".

Розрізнення цих двох понять тим було важливіше, що доповідач надав окраїнному становищу більшого значення, ніж воно його історично мало. Він згадав заяву Сталіна з приводу права „союзних" республік на вихід із складу „Радянського Союзу", про те, що фактично це право мають тільки окраїнні республіки, такі, як Україна, а вже, наприклад, Казахстанові „нікуди" виходити, бо він оточений з усіх боків іншими „радянськими" республіками. Несерйозність цієї заяви Сталіна зрозуміли і його слухачі, що відгукнулись на це сміхом, як це зазначено в стенограмі, і Гришко цей „сміх" згадав. Тим часом він, Гришко б то, з цієї заяви Сталіна зробив висновок про тодішнє нібито дійсне право України, Білоруси на вихід, про їхню якусь більшу суверенність тощо.

Насправді ж ні Сталін, ні інші керівники цієї оновленої Російської імперії ніколи й у голові собі не покладали можливости виходу з СССР будь - якої з його республік. Ба більше: керівники „союзних" республік, зокрема й України, мусіли і тепер мусять раз-у-раз заявляти про те, що вони, ці республіки, — невіднятні частини „Радянського Союзу". А одну навіть окраїнну „союзну" республіку — Карельську свого часу спокійнісінько собі зліквідували. Та й утворено „Радянський Союз" не на те, щоб його пізніше розпустити, а на те, щоб до нього приєднувати інші країни як „радянські". Цей „Радянський Союз" мав стати „Всесвітнім Радянським Союзом" на чолі з Москвою, як про це свідчить і сучасний герб його — серп та молот, накладений на всю земну кулю. (Між іншим, доводиться дивуватись, чому організація ОН, яку краще б називати „об'єднанням держав", а не „націй", не запротестує проти цього явного всесвітнього імперіялізму, виявленого в цьому символі - гербі). А принадою для охочих приєднатися до цього „добровільного союзу" були певні полегкості для уже „приєднаних" — українізація, білорусизація, коренізація тощо.

Отож, коли доповідач далі згадав покликання Сталіна на Західню Україну та Західню Білорусь, ради яких, мовляв, треба давати деякі можливості для національного життя в „радянській" Україні та в „радянській" Білорусі, то в цьому він мав рацію. Річ ясна, що з свого боку щирі діячі українізації, білорусизації й коренізації (це переважно в середньоазійських республіках) намагались використовувати цю коньюнктуру для розвитку своїх культур і мов. Як відомо, особливо завзято в цьому розумінні діяв М. Скрипник.

Але доповідач не мав рації, коли прирівняв до справжнього „радянського" оточення ролю сучасних сателітних держав — Польщі, Чехо - Словаччини, Угорщини, Румунії, які, мовляв, закрили тепер Україні можливість виходу з „Радянського Союзу". Ні, це ще не цілком „упіймані" країни, тобто ще не „радянські", а формально самостійні, і це має своє значення як для них, так і для України. (Як Хрущов якось згадав був у „сім'ї радянських народів" і Югославію, то Тіто офіційно запротестував проти цього).

Проте, доповідач слушно відзначив значення цих сателітів і для української визвольної боротьби, тільки він не сказав, що їхнє значення двояке: з одного боку, для Москви це ті народи, що їх, як давніше Західню Україну та Західню Білорусь, треба принаджувати „квітучим" станом і становищем „радянських" республік, а з другого — для поневолених республік СССР це зразок, на який можна орієнтуватись як на іншу можливість комуністичної розв'язки національного питання. І наші діячі в тому таборі намагаються ці можливості використати. От свого часу український діяч із Пряшівщини Ю. Бача, побувавши в УССР і побачивши, в якому загрозливому становищі опинився український нарід, написав, що таким станом навряд чи можна принадити інші народи приєднатись до „радянської сім'ї". Олесь Гончар на останньому з'їзді письменників України дуже виразно дякував урядам держав-сателітів за сприяння розвиткові в них української мови й культури. Це було своєрідне „наздогад буряків, щоб дали капусти".

(Закінчення буде)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО АКАДЕМІЇ І ЖЕРТВЕННІСТЬ

У „Свободі" з 23 листопада ц. р. подано інформацію про громади, що за 1968 рік склали національний даток до УККА. В цьому самому числі рясніє від дописів про святкування 50-річчя Листопадового Зриву. Між ними є й допис про елизабетську громаду з околицями, що відзначила Л и стопадовий Чин і при тій нагоді зібрала 825 дол. на УНФонд УККА. Завважує т ь с я, що інші, більші громади також відзначили Листопадові роковини, але їх жертвенність в порівнянні з Елизабетом стоїть позаду.

Наприклад, велике Чикаго зібрало на УНФонд ледве що більше, в Рочестері, де присутніх на академії було 400 осіб (в Елизабеті 150), зібрано майже стільки, як в Елизабеті. За день перед тим у „Свободі" був допис про величаве святкування Листопада в Пассейку, Н. Дж., де громада не менша від громади Елизабету, але на УНФонд не зібрано навіть 500 дол., бо Пассейку немає на списку.

Хочу поінформувати, в який спосіб мала громада Елизабету протягом одного дня зібрала на УНФонд 825 дол., і порекомендувати цей спосіб іншим громадам.

Звичайно в і д значення Листопадових роковин чи іншого державного свята влаштовує Відділ УККА. При вході на залю біля дверей за столом, на якому видніє напис: „Тут збирається датки на Національний Фонд", сидять члени Управи Відділу УККА. Присутні підходять і складають даток. Під час перерви відчитується прізвища жертводавців і заохочується тих, хто ще не виконав свого обов'язку.

Головна канцелярія УККА повинна через свій обіжник цей спосіб подати всім Відділам УККА, і напевно успіх буде. Це також улегшить працю збирачам, які мусять ходити по хатах, і жертводавці звикнуть до цього способу.

Замало вислухати промови - деклямації про учасників революційних дій, треба вшанувати їх ділами-жертвенністю. Те, що співаємо в нашому національному гимні, без жертв не матиме ніякого „значення, і наші „воріженьки" самі не згинуть, „як роса на сонці". Треба сумнівa т и с ь, щоб хтось, жаліючи дати скромний даток на УНФ, міг би не лише тіло, але й „душу положити за нашу свободу".

До речі, наш гимн вже давно треба змінити, бо направду, якби мене якийсь чужинець попросив його перекласти, я посоромився б це зробити. Наш гимн — це мішанина фантастичних висловів: „браття молодії" (ми ж давній нарід), „запануєм у своїй сторонці" (наш край великий), не вороги, а „воріженьки згинуть, як роса на сонці" (чекаймо аж вони згинуть!), „душу положим" (як безсмертну душу можна положити? Якщо ж „положим" не лише тіло, але й душу, тоді заперечимо перші слова „не вмерла"). Мішанина, та й годі!

Чому б нам не прийняти за національний гимн „Не пора"? Тут кожне слово має значення і поривaє до дії.

Іван Іваник
секретар Відділу УНС ч. 234
і секретар Відділу УККА в Елизабеті і околиці

ПРО ОСТАПА М. ЛИСЕНКА

У ч. 192 „Свободи" за цей рік на останній сторінці було вміщено коротку нотатку про смерть Остапа М. Лисенка. Мені здається, що покійний заслуговував би більше уваги, хоч він, як справедливо зазначено, не залишив власних творів.

Знаючи Остапа М. Лисенка протягом багатьох років, мушу ствердити, що він завжди, де тільки можна, обороняв у тяжкі часи 30-их років ім'я свого знаменитого батька разом з донькою М. В. Лисенка — Мар'яною. Він дуже багато допоміг і в реалізації опери - сатири батька „Андрощіяда" (в и с тавлялась 1928 р.)

Крім того в часах німецької окупації (1941-43) йому вдалося протягом двох років бути директором Київської Музично - Драматичної Консерваторії, що, не зважаючи на ставлені німцями величезні перешкоди, все таки згуртувала навколо себе ряд визначних педагогів і силу здібної молоді. В цьому була його заслуга і за це він навіть на деякий час був ув'язнений Гестапом.

Щодо його споминів про батька, то певна кількість „полови" в будь - яких творах, друкованих там — неодмінна.

Це все, що я хотів коротко додати.

В. Ревуцький
Ванкувер, Канада

СВОБОДА ЦІНИ НЕ МАЄ

Ярослав Гайвас

(9)

З інформацій, здобутих з різних боків, ми довідалися, що покищо ніяких відплатних акцій з польського боку не буде, що органи безпеки й адміністрація, заскочені нашими противиступами, зовсім не знають їхнього джерела, і тому поліція поставила всі свої сили, щоб розкусити цю справу, а всі конфіденти розпитують тільки про це. Це нам дало змогу присвятити всю увагу дальшому внутрішньому зміцненню, вишколові, передуманню метод виступу тощо. В міжчасі викликав мене на зустріч крайовий провідник Кіл, при якому в той час я виконував функцію організаційного референта КЕ.

Для зустрічей вибирав Кіл пізні нічні години і місця далеко поза містом. Коли була погода, то така зустріч була навіть приємна, коли ж був дощ або сніговія, то була вона прокляттям. Траплялось не раз дощ ллє, як з цебра, ми перемочені до нитки, холодний, осінній вітер протинає аж до кости, а Кіл спокійно чалапає болотом, розхлюпує калюжі і рівним голосом виводить свої думки.

Тим разом зустрілися ми коло грища Гасмонеї, де ще навіть були останні міські ліхтарні. На лиці Кола я побачив очевидне задоволення, а в очах усміх. Коли ж він запитав, як мені подобалися акції з-перед кількох днів, то я був певен, що він про все докладно поінформований, і навіть у голову не прийшло мені з свого боку ще раз звітувати.

Скінчивши розмову про поточні організаційні справи, що забрало принаймні дві години, ми перейшли на проблеми Закарпатської України, на відомості звідти, потребу помагати людьми, але дуже обережно. А потім Кіл почав довгий „дискурс" про вуличні демонстрації і бої. З його висновків я зразу зорієнтувався, що він, мабуть під впливом потреби, взявся переглядати книжки, що їх ми вже давно перестудіювали, передискутували й частинно забули: Ле Бона, Дуґаля про психологію маси і польських авторів про „валькі улічне". З особливою ерудицією і захопленням з'ясовував Кіл ідеї Малапарте з його книжки „Державний переворот".

Десь біля четвертої закінчилася наша зустріч, і мені залишилося дві години на сон, бо вранці треба було вставати до праці. На щастя, я жив таки зовсім недалеко, під Личаківським парком, і, заки Кіл завулками добився додому, я вже давно давав здоровенного хропака.

Нашу акцію на якийсь час перервала несподівана подія. Через Львів мав переїздити румунський король Карло, і поліція використала нагоду, щоб арештувати під тим претекстом якнайбільше людей. Прийшли і по мене, але я вирвався на городи й утік. Зате арештовано Р. Шухевича й Івана Равлика.

За кілька днів їх випустили, але принесли вони недобрі вісті. Одною з них була відомість, що Петра Олійника, львівського обласного провідника, арештовано у зв'язку з т. зв. другою акцією в Гаях під Львовом пізнім літом цього року (перша акція в Гаях відбулася зимою 1930/31 і була вона відплатою за нелюдське поступовання коменданта поліції Новака). А другою, що поліція докладає всіх зусиль, щоб довідатися, хто стоїть поза акцією на вулицях Львова.

Видно, ані обсервація відомих організаційних персонажів, ані „внутрішня аґентура" в Організації не могли дати ніяких ясних пунктів, і поліцаї були дуже стурбовані. Вони пробували довідатися, чи в останньому часі не перекинено яких людей з-поза кордону, щоб зорганізувати цю акцію. З усього було видно, що вони докладають усіх зусиль, щоб цього горіха розгризти. Отже, нам треба було бути подвійно обережним.

***

Одного дня зайшла до мене до банку, де я працював, моя давня знайома, дружина українського нафтовика з Дрогобича, інж. Кулицького, дочка директора школи на Карпатській Україні, Алиськевича. Яке було моє здивування, коли вона шепотом сказала, що попереднього дня вернулася з Карпатської України і має передати мені від Волянського дуже важливі справи. Хто такий Волянський, я не знав, здогадувався, що під тим прізвищем криється якась відома організаційна особа, але питатися не випадало.

Я запросив пані Кулицьку до бічної кімнати, і тоді вона не лише почала передавати рівні справи, але й заявила, що мусить зустрітися з Р. Шухевичем. Я миттю кинувся поверхом вище, де працював Шухевич, і сказав йому про післанця з КУ і про Волянського. Р. Шухевич заявив: „А це знаменито, бо я вже боявся, що з Генком сталося щось зле". Мені стало ясно, що Волянський це Євген Врецьона-Генко, який недавно зник зі свого бюра в Товаристві Інженерів і якось ніхто про це не згадував. Просто не стало людини, і всі мовчали, неначе нічого й не сталося.

Разом зійшли ми вниз, і пані Кулицька почала розповідати про все те, що вона бачила, чула і що просили її переказати.

(Далі буде)

Теодор Терен-Юськів

ЗУСТРІЧІ З ВАДИМОМ КІПОЮ

Навіть ще й по смерті якась звихнена рука (чи душа), трохищо не зробила його „настоящим русским" у жалібній згадці „Ню Йорк Таймса". — А він же так утікав із рідного Києва від тих же „русских", що під час війни аж у Берліні опинився. І німці відразу пізнались на нашом мистцеві. Він став першим в історії українцем-учителем фортепіянової кляси поважної берлінської консерваторії Клінгсор - Шарвенка. Інші, ті проворніші, були б тут, в ЗСА, зробили з цього капітал, а Кіпа й говорити пра це не хотів.

Коли наша молода адептка опери, хотіла, щоб послухати її голосу в тій же берлінській консерваторії, акомпаніятор її, білявий, зі сірими очима, спокійний й опанований представився: Вадим Кіпа. — Це була наша перша коротка стріча і знайомство.

Прийшов упадок Німеччини, кінець війні, і ми знову розбрились по чужинах, хто куди.

Яке ж було приємне здивування, коли по моїм концерті в Тавн Гол 1951 р., при виході зі залі, приступили до мене два панове: один був Вадим Кіпа, який познайомив проф. В. Грудина зі мною. Ми в ту ніч майже не спали: переговорили її на музичні теми.

Я чув Кіпу, як акомпаніятора, знав, що він прекрасний педагог, читав, що він лавреат Шопенівського Конкурсу, та мене манило почути його власний концерт. І прийшов цей момент. Кіпа дав свій вечір у Ню Йорку. І щойно тоді можна було оцінити всеціло цього багатогранного мистця, знаменитого інтерпретатора, повного енергії і стихійности, драматизму та бравури. Бетговен у його відтворенні дзвенить мені і досі в душі.

Та чи в нас зуміли оцінити цього великого мистця? Абсолютно ні! Кіпа ж бо переріс нашу еміґрацію. Наше громадянство не підтримало Кіпу, як піяніста-мистця. Коли він мав аж забагато учнів на лекції фортепіяну, то добродієм було не громадянство, а блискучий педагог Кіпа. Він за малу заплату давав знання, що було варте тричі стільки.

Це була незабутня приємність сидіти на його лекціях фортепіяну і слухати його цінних пояснень, легкого гумору, його показів і заграння фраз, а рідше і цілої композиції. Що в Кіпи було особливо подивугірне, це його сталева витривалість, негнутість і чесність кожну лекцію провести з найбільшою увагою і дбайливістю. Нічого не пропустити, не перескочити, нічого не залишити не поправленим.

А потім річні пописи учнів його студії, де грали не тільки визначні, але всі. Це були справжні, пам'ятки концертики. І найкращою з його учнів остала таки, — зрештою так, як і повинно бути, — його рідна доня. Та тут ми з Кіпою ніяк не могли погодитися. Я переконував його, що вона повинна робити кар'єру піяністки, та Кіпа, може підо впливом власної долі, не міг на це рішитись.

Проте учителювання, яке давало йому можність животіння, забирало йому всенький час і енергію, паралізувало його, як мистця, що був створений до сцени і виступів. На мій запит, чому не дає власного концерту, Кіпа зрезиґновано відповідав, що часу в нього не вистане, не тільки на вивчення нового репертуару, а навіть на обов'язкові щоденні вправи, і крім цього, — і тут уже звучала гірка іронія: „Хто в нас цікавиться фортепіяновим концертом?" І це було досить близько до правди.

Кіпа пробував своїх сил і в композиції. На це було менше часу потрібно, як на фортепіянові вправи й опанування репертуару. — Багато з нас пам'ятає його вдалу музичну ілюстрацію до драми Л. Українки: „Боярия", що її, в п'ядесятих роках, ставили молоді актори в Ню Йорку. Фортепіянові композиції зачали виходити в нього відразу цікаво. З піснями йшло повільніше. Одначе, саме цього року навесні, під час його заходами влаштованого концерту у ВУАН, я ґратулював йому і признав, що він дуже пішов уперед у композиції пісень. А не передбачав, що це я йому і востаннє ґратулюю.

Ми втратили в Кіпі найкращого музичного педагого на еміґрації, і знаменитого піяніста, що не міг рости вгору, ні навіть триматися на поверхні як піяніст і задля браку зрозуміння і підтримки нашого громадянства і задля недостачі зв'язків увійти в мистецькі круги країни, що в ній живемо.

Кіпа був не тільки наскрізь мистцем, він був і людиною великої культури. Його, як нікого іншого, з примірною дружиною, можна було стрінути на всіх важливих концертах і імпрезах Ню Йорку. Моїх же власних концертів, Кіпа не пропустив либонь ні одного. На останньому, до поезій І. Франка, Кіпа підходячи, а все з дружиною, — — заключував: „Служаючи всіх цих наших композиторів, які б вони й знамениті не були, все ж таки найзнаменитишим із них остане таки Лисенко". Це тим цікавіше, що Кіпа був досить модерно - сучасним у своїх композиціях.

Писав він і цінні рецензії та облишив і це, нарікаючи, що редактори деформують йому його речі. — Кіпа, не маючи змоги виступати з концертами як піяніст, психічно не міг пережити цього. З часом він почав діставати психологічні комплекси, які перейшли в хворобу, що й забрала його швидко і передчасно від нас, залишаючи прірву, що її неможливо ніким іншим заповнити. Відійшов від нас дуже оригінальний і принциповий чоловік, прецінний мистець, незаступимий педагог - вчитель, сердечний приятель, і прекрасна та характерна людина.

Балтімор, Мериленд

ВІДЗНАЧИЛИ 50-РІЧЧЯ ЛИСТОПАДОВОГО ЧИНУ

(кб) — Золотий Ювілей Листопадового Чину і створення Української Галицької Армії та Січових Стрільців урочисто відзначила балтіморська громада.

1-го листопада відслужено в парохіяльній церкві св. Михаїла Службу Божу і Панахиду за поляглих героїв, в яких взяли орґанізовану участь з прапорами ОбВУА, Пласт, СУМА і ООЧСУ. Службу Божу в намірені українського народу відслужено 2 листопада. На цих Богослуженнях проповіді виголосив о. шамб. Петро Мельничук.

10 листопада відбулася заходами Відділу УККА при співучасті місцевих організацій Ювілейна Листопадова Академія в залі Дому Української Молоді, о год. 6.30 веч. Академію відкрив вступним словом голова місцевого відділу УККА п. Володимир Чорнодольський та привітав приявних учасників Визвольних Змагань. Опісля Мішаний Хор ООЧСУ під управою проф. Миколи Кормелюка відспівав „Гей у лузі червона калина" і „Хлопці алярм" — Б. Кудрика та „Ви жертвою в бою".

Святочну доповідь виголосив учасник Визвольних Змагань, відомий суспільно-громадський діяч, голова З-УАДК — д-р Володимир Галан. Доповідач обговорив перебіг розоруження австрійських військових частин і перебрання влади ранком 1 листопада 1918 р. Створена перша українська збройна сила, Українська Галицька Армія відразу пішла до боротьби в обороні відродженої Української Держави та протягом 8 місяців боролась проти переважаючих сил ворога, а відтак спільно з Дієвою Армією здобувала Київ, бо вирішила, що тільки через Київ дорога на Львів, тільки силами цілої України можна забезпечити кордони України. Коли хочемо гідно відзначити 50-ліття Листопадового Чину, говорив доповідач, ми, українська еміґрація, то повинні допомогти нашому народові в його визвольній боротьбі. Скажім собі, що зробимо все, щоб ідеали 1-го Листопада стали дійсністю. Ми сьогодні повинні рішити, щоб всі наші сили злучити в одно русло так, як це сталося 1-го листопада 1918 р., і щоб вся наша сила була звернена не на боротьбу між нами самими, але на боротьбу з ворогами. Тільки спільними силами зможемо помогти нашому народові відзискати незалежність.

У мистецькій частині п. Марія Брездень - Сербин, сопрано, відспівала кілька пісень. Монтаж - сценку виконали сумівці: Д. Войтович, М. Дудок, В. Верний, Т. Кузьмів, М. Гадзаман, М. Качанюк, М. Сідляк і Р. Кузьмів. „В день 1-го листопада" — С. Черкасенка деклямував пластун Юрій Попович, а „Ми є, були і будем ми" — А. Леґіт деклямувала сумівка Зеня Чорна. Мішаний Хор ООЧСУ під управою М. Кормелюка відспівав дві пісні. Академію закінчено гимном „Ще не вмерла Україна", що його сідспівали всі приявні.

Декорації сцени і обкладинку програми виконав Т. Кузьмів.

ВИЙШЛО СОТЕ ЧИСЛО ЖУРНАЛУ „ВІСТІ УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ"

Ню Йорк. — З позначенням липень-грудень 1968 р., чч. 99-100, вийшло друком багатоілюстроване соте число журналу „Вісті Українських Інженерів", що його видають Т-во Українських Інженерів Америки і таке ж Т-во в Канаді. В числі, зредаґованому С. Процюком і К. Туркалом, поміщені матеріяли до 20-річчя існування Товариства, біографічні відомості про голів ТУІ, наукові статті українською і англійською мовами: проф. М. Зайцева, інж. В. Качура, інж. Лідії Базарко, інж. Романа Галібея — новообраного голови Т-ва, технічна хроніка та ін. Члени ТУІ одержують це видання безплатно.

ЗМІНЕНО ДАТУ ВЕЧОРА М. ОСТРОВЕРХИ

З Управи СУЖА повідомлено, що з уваги на Ювілейний бенкет з нагоди 75-річчя „Свободи" і 35-річчя „Українського Тижневика", що його 14 грудня ц. р. влаштовує у великій залі УН-Дому в Ню Йорку Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Метрополітальної округи, відкликано передбачений на той день Авторський вечір письменника й журналіста Михайла Островерхи. Нова дата буде своєчасно проголошена.

Посвятили дім СУМА в Асторії

Асторія, Н. Й. — У неділю 1-го грудня, в присутності понад 200 осіб, о. В. Андрейчук парох церкви Чесного Хреста, о. д-р М. Когут і о. С. Коляр посвятили Дім 42-го Відділу СУМА ім. „Почаїва" на 31-ій евню, придбаний зусиллям батьків сумівців і української свідомої громади за 28 тис. долярів, а з необхідним ремонтом вартість купна становить 36.000 дол. Після посвячення дому, духовні отці, громадянство і сумівці в уніформах перейшли до іншої залі, де відбулось прийняття - обід. Його відкрив голова Відділу СУМА в Асторії І. Вітюк, благословив страви і потім промовляв до зібраних о. д-р М. Когут, толмайстром був д-р В. Нестерчук. Святкове слово - поздоровлення і заклик до нової праці виголосив ред. В. Левенець, вітали сумівців та батьків з успіхом голова ГУ СУМА мгр. Є. Гановський, керівниця сумівської Школи Українознавства в Асторії проф. Данчук, від ОУВФронту п. Бедрій, від Об'єднаних Організацій міста Ню Йорку д-р І. Козак, від УНПомочі — п. Дутко та ін. Після представлення почесної Президії та проголошення списку жертводавців на Дім СУМА, між якими понад 10 родин подарували на цю ціль по 500 долярів, присутні щиро оплескували письменника М. Понеділка, який виступив з двома оповіданнями на Шевченківську тематику; з успіхом виступали сумівці - деклляматори і хор юних сумівок під керівництвом К. Левіцької. Гості вписувались у пам'яткову книгу, жертвуючи при тому на новонабутий Дім СУМА.

У Домініканському костелі у Львові відкривають „Музей атеїзму"

Київ. — Впродовж п'яти наступних років, обіцяє „Літературна Україна" з 22-го листопада, у Львові буде збудовано концертову залю на 2 500 слухачів, реконструюють стару будову Театру Юного Глядача ім. Максима Горького і „значно поширять бібліотеку ім. Я. Галана". Та ж газета повідомила, що „в Домініканському костелі закінчуються роботи по створенню Музею історії атеїзму", а в Бернардинському манастирі мають відкрити Музей скульптури. Керівник обласного управління в справах культури Я. Вітошинський поінформував, що „на паралельній з Високим Замком горі постане монумент Тараса Шевченка. Пам'ятник жертвам фашизму височітиме там, де гітлерівці по-звірячому замордували видатних львівських учених. На вулицях і майданах міста Львова стоятимуть пам'ятники Маркіянові Шашкевичу, Ярославу Галану, Юрісві Мельничуку, Петрові Козланюку, а також Данилові Галицькому та Іванові Підкові".

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ

ПЯТНИЦЯ, 6-го ГРУДНЯ ц. р., год. 7:30 веч.

КОНЦЕРТ

У виконанні:

МАРТА ЧАПЕЛЬСЬКА — соната Л. Ревуцького
ХРИСТИНА ОСАДЦА-АВКШИС — меццо-сопрано, виконає твори Молера, Шуберта, Кос-Анатольського, Стеценка і Степового.
Акомпаніямент — МАРТА ЧАПЕЛЬСЬКА.
Слово про Л. Ревуцького — РОМАН САВИЦЬКИЙ

ЗАЯВА
Об'єднання кол. Вояків УПА Америки і Канади

У зв'язку з оголошенням в газеті „Свобода" за 27 листопада ц. р. звернення Головної Управи Товариства кол. Вояків УПА ген.-хор. Р. Шухевича — Т. Чупринки в ЗСА, за підписом п. М. Грицков'яна та п. І. Ділая, в справі т. зв. Загального з'їзду кол. вояків УПА, даємо до відома наступне:

1. Управа і члени нашого Об'єднання постійно визнавала і визнає потребу об'єднання всіх кол. вояків УПА в одній комбатантській організації. З цією метою ми провели декілька нарад з делеґованими представниками Головної Управи Товариства і завжди пропонували конкретні спільні акції обох існуючих упівських організацій, що мали б привести до повного об'єднання. Такі наші намагання ніколи не мали успіху. В 1967 році Головна Управа Товариства, без порозуміння з нами, створила окремий власний комітет для відзначення 25-их роковин утворення УПА і окрему власну Капітулу Золотого Хреста УПА та запропонували нам включитись до створеного ними комітету. Незалежно від того, що наше Об'єднання було таким чином поставлене перед доконаним фактом, ми погодилися делеґувати наших членів до згаданого комітету і пропонували запросити всіх живучих в ЗСА членів УГВР до створеного Організаціями Визвольного Фронту, Почесного Комітету, та покликати до життя спільну Капітулу Золотого Хреста. Ми вважали такі вимоги конечними тому що:

а) за весь час свого існування в Україні, УПА була підпорядкована УГВР, якій всі вояки УПА складали присягу на вірність,

б) ми не вважали справедливим намагання ГУ Товариства виключити членів нашого Об'єднання, які вели боротьбу в рядах УПА, від участи в Капітулі Золотого Хреста УПА та одержанні Хреста Заслуги цієї ж УПА. Представники Товариства кол. Вояків УПА ген.-хор. Р. Шухевича — Т. Чупринки відкинули ці наші пропозиції.

2. Дня 27 листопада ц. р. ми одержали листа від ГУ Товариства (дата поштової печатки 25 листопада по пол.) з запрошенням взяти участь у т. зв. „Загальному З'їзді кол. Вояків УПА" в дні 7 грудня ц. р. Того самого дня ми прочитали в газеті „Свобода" згаданий вище заклик взяти участь в підготованому вже з'їзді, прийняти один статут, та створити одне Товариство.

Таку пропозицію ГУ Товариства важко вважати серіозною, і ми переконані, що її автори є цього свідомі. Її єдиним результатом може бути дезінформація громади про фактичний стан справ. Наше Об'єднання є статутовою організацією, отже про долю, зокрема про її розв'язання та злиття з Товариством можуть рішати єдино і виключно загальні збори нашого членства, і тому пропозиція звернена в нашу сторону на десять днів перед зорганізованим ГУ Товариства т. зв. Загальним З'їздом, прибути на нього і „створити одне Товариство" є зовсім нереальне. До того долучується рівночасне проголошення в пресі згаданого запрошення. Цього проголошення в ніякому разі не можна рівняти з нашими резолюціями і закликом до єдности, що їх ми проголосили в пресі у вересні ц. р. Там ми пропонували спільні заходи в справі єдности і самі не творили заздалегідь ніякого комітету і не скликали ніякого загального з'їзду і не ставили ГУ Товариства перед доконаним фактом.

3. Незалежно від вище сказаного, ми вирішили вислати наших делеґатів на т. зв. „Загальний З'їзд кол. вояків УПА", щоб щераз зробити спробу наладнання взаємин між обома упівськими організаціями, привести до їх співпраці та спільно змагати до їх об'єднання в одній комбатантській упівській організації.

ЗА ГОЛОВНУ УПРАВУ ОБ'ЄДНАННЯ

Ю. ЛОПАТИНСЬКИЙ
Голова

М. ОЗИМКО
Секретар

СОЮЗОВЦІ! ВСІ БЕЗ ВИНЯТКУ ЗУСТРІЧАЙМОСЯ З ЧЛЕНАМИ ЕКЗЕКУТИВИ УНСоюзу НА ОКРУЖНИХ ЗБОРАХ. НЕХАЙ НА НИХ НЕ ЗАБРАКНЕ НІКОГО З ВАС!

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в понеділок, 2-го грудня 1968 року упокоїлась в Бозі в Брукліні, Н. Й. наша Найдорожча МАМА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п. АННА ЗАМОСЦЯНИН

нар. в с. Мичищів, пов. Бережани, Україна, проживши 73 роки.

ПАНАХИДА в четвер, 5-го грудня, о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні James Funeral Parlor, Atlantic & Wyona Sts., Brooklyn, N.Y.

ПОХОРОН в п'ятницю, 6-го грудня 1968 р. о год. 9:30 ранку до церкви св. Юра при 7-ій вул. в Ню Йорку, а опісля на цвинтар Кальварія.

В глибокому смутку:

чоловік — МИКОЛА
СИНИ І ДОНЬКИ (5) з родинами
14 ВНУКІВ І 7 ПРАВНУКІВ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 2-го грудня 1968 року по короткій недузі, упокоївся в Бозі на 89-му році життя, наш Найдорожчий ТАТО, ДІДУСЬ і ПРАДІДУНЬО

бл. п. ІВАН ШТІГЛЯС

ПОХОРОН відбувся дня 4-го грудня 1968 р. з української католицької церкви св. Михаїла в Гартфорді, Конн. на український цвинтар у Глестонбері, Конн.

У глибокому смутку:

донька — МАРІЯ МУСІЙ з мужем БОГДАНОМ
внучка — УЛЯНА ЗІНИЧ з мужем ВОЛОДИМИРОМ і сином МАРКОМ в ЗСА
донька — ОЛЬГА
внучка — ІРЕНА і правнучка МАРТА в Україні

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого і Незабутнього СИНА і БРАТА

бл. п. ПІДСТАРШИНА АРМІЇ ЗСА БОГДАНА БРИДУНА

який згинув у В'єтнамі, 10-го грудня 1967 року буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

в СУБОТУ, 7-го ГРУДНЯ 1968 р. о год. 7-ій рано в ЦЕРКВІ СВ. АП. ПЕТРА і ПАВЛА при Бентлей Аве в Джерзі Сіті, Н. Дж., про що Рідню і Знайомих повідомляють

МАРІЯ і ВАСИЛЬ — батьки
ІВАН — брат
АННА і НАСТУНЯ — сестри

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США
КОМІТЕТ ВІДЗНАЧЕННЯ 900-РІЧЧЯ М. КАМ'ЯНЦЯ ПОДІЛЬСЬКОГО

УРОЧИСТЕ ВІДЗНАЧЕННЯ 900-РІЧЧЯ м. КАМ'ЯНЦЯ ПОДІЛЬСЬКОГО

Програма

Субота, 7 грудня, о 4-ій год. дня в приміщенні Академії
Проф. О. Архімович, Президент Академії — Відкриття
Арх. М. Кравчук — Вступне слово
Проф. о. І. Губаржевський — Національні риси духового Поділля
Д-р В. Омельченко — Історія м. Кам'янця і Поділля
Проф. І. Розгін — Природні багатства Поділля
Д-р Я. Туркало — Роксоляна султанша, дочка Поділля

Неділя, 8 грудня, о 4-ій год. дня в приміщенні Академії
Ген. П. Шандрук — Кам'янець Подільський — як плящдарм боротьби за Україну
П. В. Гарбер — Кам'янець Подільська духовна семінарія
Інж. К. Туркало — Про заснування Українського Державного Університету в м. Кам'янці Подільському
Ред. Д. Корбутяк — М. Кам'янець Подільський під час Другої Світової Війни
Д-р Т. Приходько-Солуха — Спогад про д-ра К. Солуху
Арх. Ярослав Січинський — Спогад про дослідника Поділля протопр. Ю. Січинського
П-ні О. Загайкевич-Мельничук — Спогад про піонера регіональних збірників проф. В. Загайкевича

КОНЦЕРТ з участю: п. Ганни Шерей (меццо-сопрано), солістка філгармонії. Виступ юних бандуристів школи о. С. Кіндзерявого-Пастухова.

Після концерту — буфет.

ВИСТАВКА: мистецьких пам'яток і мап та ілюстрацій Поділля; картин мистців: Д. Горняткевича, С. Кіндзерявого-Пастухова, І. Кучмака, М. Кравчука, П-ні Є. Розгін.

Урочисте відзначення відбудеться

в суботу, 7 і неділю, 8 грудня 1968 року
о 4-ій год. дня
в ПРИМІЩЕННІ АКАДЕМІЇ
206 Вест 100-та вулиця, Ню Йорк, Н. Й.

КОМІТЕТ

УПРАВА ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ — ВІДДІЛ у НЮ ЙОРКУ

влаштовує

в суботу, 7-го грудня 1968 року
в год. 7-ій веч.

КОНФЕРЕНЦІЮ-СХОДИНИ

в залі

УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ
при 2 Схід 79-та вул в Ню Йорку
на якій доповідатиме

Д-р МИХАЙЛО ЯРИМОВИЧ:
„ЕФЕКТИ НЕВАГОМОСТИ В ПРОСТОРІ"

Доповідь буде ілюстрована прозірками і фільмом. Сердечно просимо ВШ. Членів до численної участи. Гостям раді. Після доповідей ТОВАРИСЬКА ГУТІРКА при ЧАЮ.

УПРАВА ТОВАРИСТВА

ПАВЛО КРАВЕЦЬ

(Посмертна згадка).

6-го вересня 1968 року відійшов від нас, люблений усіми Павло Кравець на 55 році трудолюбного життя в Міннеаполісі, Мінн.

Він народився в селі Швейківці, повіт Підгайці 15 вересня 1912 року.

Дитячі і молоді літа провів безжурно в рідним селі. Був покликанивй до польського війська, але як одинак в своїх батьків, був звільнений з війська. Повернувшись додому, він не довго побував у рідному селі.

Переслідуваний польською поліцією, не міг знайти спокійного місця, ховався в лісах. З приходом комуністичних і гітлерівських „визволителів", які не давали жити покійному на рідній землі, подався з іншими в ліси і там продовжував свою працю у відділах УПА.

В 1944 році мусів він покидати батьківську стріху, свою рідню, рідну землю, рятуючи своє життя перед московськими та гітлерізськими ордами.

На еміграції був в Австрії, потім в Баварії. В Авгзбурзі не піддавався хворобі і працював у шевській таборовій майстерні. Він найбільший жаль носив у своєму серці, бо не по своїй волі відірвався від своєї родини.

Весною 1949 році опинився в Америці у Міннеаполісі, де працював у фабриці, і тут прожив до кінця свойого життя.

На забував покійний про свою дорогу родину, котра залишилась на Рідних Землях і завжди їй помагав.

Покійний не дуже любив розказувати про своє горе, був лагідної вдачі, чесним, благородним та ласкавим до кожного. Покійний, правдиво віруючий християнин виконував сумлінно свої християнські обов'язки. І так виховав своїх синів.

Покійний щиро жертвував на потреби церкви і інших заохочував до добрих діл. Щиро жертвував на будову УНДому.

Покійний Павло був вірним членом нашої У. К. Ц. і щирим українським патріотом. В його домі все звучала українська мова. Своїх обидвох синів, Михайла і Юрка, виховав добре, вщепив в їх душу любов до свого народу і рідної церкви.

Павло Кравець

Кілька тижнів тому покійний поважно захворів. Лікар сказав, що в нього серцева недуга. Зараз прийняв Св. Тайни з рук свого пароха та спокійно приготовлявся до смерти. Послідні його слова були такі: „Не плачте за мною, а зопікуйтеся моїми сиротами!" До жінки Тетяни сказав, щоб посилала синів до школи.

Похоронні відправи почалися в неділю вечором. Обидва вечори каплиця була переповнена, не могла вмістити всіх, що прийшли віддати послідню прислугу пок. Павлові. І церква св. Константина була заповнена.

В церкві о. парох відправив чин Похорону. Прощальне слово від місцевого Відділу ООЧСУ сказав секретар мґр. Петро Тимко.. З цвинтаря на запрошення вдови Тетяни всі повернулися до шкільної залі на перекуску, приготовану добрими жінками під проводом пані Галини Свінціцької.

Великий біль серця маємо по втраті дорогого мужа, доброго тата і зятя. У час нашого великого горя і журби нас не опустили наші приятелі та знайомі. Вони допомогли нам переносити наш біль та пережити ті важкі хвилини, і за це ми їм дякуємо.

Теодор Федоришин.

Дальші інформації в справі відшкодувань

1. Повідомляємо всіх заінтересованих, що Уряд Високого комісара в Женеві має можливість дати незначну допомогу з фонду відшкодування таким особам, що з різних причин не вносили в означеному реченці прохань до Женеви, якщо вони докажуть, що:

а) були переслідувані з національних причин і перебували в концентраційних таборах,

б) не одержали досі жодного відшкодування від німецького уряду в Бонні.

2. Особи, що були вивезені на примусові роботи і внаслідок нелюдського трактування чи побоїв потерпіли на здоров'ю, не мають, на жаль, можливости одержати допомогу з цього фонду, бо він дуже обмежений. Як інформує Уряд Високого комісара, з цієї самої причини не буде, здається, можливости виплачувати таку допомогу також особам, які були вивезені на примусові роботи малолітніми, тобто до закінчення сімнадцятого року життя.

3. Щодо осіб, які перебували в тюрмах (з причини їхньої національности), то вони можуть вносити прохання до Високого комісара тільки тоді, коли мають на це добрі докази.

Ще раз підкреслюємо, що це стосується тільки тих осіб, які досі не вносили прохань на допомогу з фонду Високого комісара і не одержали відшкодування від німецького уряду.

4. За докладнішими інформаціями і формулярами для цієї справи просимо звертатися до Европейського Представництва ЗУАДКомітету на адресу: Vereinigtes Ukrainisch - Amerikanisches Hilfskomitee, 80 Muenchen 2, Augustenstr. 46/III, West Germany.

Европейське Представництво ЗУАДК

ДЕМОНСТРУВАННЯ КІНОФІЛЬМУ „ВСТАНЕ УКРАЇНА"

Ірвінгтон. — У неділю 8 грудня в залі УНДому при 140 Проспект евню відбудеться з ініціятиви ОУА „Самопоміч" висвітлювання великого документального кольорового кінофільму „Встане Україна", випуску Кіностудії Я. Кулинича — про перший СКВУ і тисячі людей, які взяли в ньому участь. Перший сеанс о 4-й другий о 7-й вечора.

ПРОЗІРКИ З БРАЗИЛІЇ ТА З УКРАЇНСЬКОГО ВІННІПЕГУ

Філядельфія. — У суботу 7 грудня в залі ЛМКлюбу о 7 г. вечора відбудеться перегляд цікавих прозірок з Бразилії та з українських об'єктів Вінніпеґу. Пояснюватимуть пані Н. Лиса та І. Петрів. Вечір в залі „Тризуба", на 4932 Північ, Брод вулиці.

МАШИНА, ЩО „БАЧИТЬ" КОЛІР

Молоді вчені Київського Політехнічного Інституту проф. В. Сіґорський, д-р технічних наук А. Петренко, кандидат техн. наук В. Фесечко та ін. створили апарат, умовно названий „Графіком", що не лише відчитує переслані кабелями різні графіки, а й автоматично розпізнає кольори. Це новий винахід як в самому СССР, так і за кордоном. Апарат вже виставлено для огляду як писала „Молодь України" з 22 листопада, в Москві на виставці „Освіта в СССР".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 7-го ГРУДНЯ 1968 р.

БРУКЛИН, Н. Й. Річні збори Т-ва ім. Б. Хмельницького — 158 Відд. о год. 7:30 веч. в УНДомі, 216-218 Гренд Стр. Присутність кожного члена є обов'язкова. На порядку нарад: звідомлення уступаючої Управи і вибір нової Управи. Проситься вирівняти чл. вкладки. — Ю. Сокол, предс., М. Кіт, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 8-го ГРУДНЯ 1968 р.

АНСОНІЯ, Конн. Річні збори Т-ва Запор. Січ — 67 Відд о год. 2 по пол. в Ліберти Гол. На порядку: вибір нової Управи на 1969 р. Проситься прибути на збори і вирівняти чл. вкладки. — Управа.

ІСТ СТ. ЛУІС, Ілл. Річні збори Т-ва Запор. Січ — 284 Відд. о год. 2 по пол. в УНДомі, 1020 Норт 9-та вул. На порядку: вибір Управи на 1969 р. Проситься членство прибути. — І. Василюка, секр.

СИРАКЮЗИ, Н. Й. Місячні збори Т-ва Укр. Січ — 39 Відд. о год. 3-ій по пол. в малій залі УНДому. Збирання чл. вкладок в суботу від год. 7-10 і в неділю від год. 12-4 по пол. Проситься вирівняти вкладки і прибути на збори. Є важні справи до полагодження. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла — 102 Відд. зараз по співаній Сл. Божій о год. 11:30 ранку в церковній залі св. Йосафата, 5720 State Rd., Parma, Ohio. **РІЧНІ ЗБОРИ** в неділю, 29 грудня 1968 р. о год. 1-ій по пол. в церковній залі, 5720 State Rd., Parma Ohio. — І. Попович, предс., М. Бобечко, секр.

НЕДІЛЯ, 15-го ГРУДНЯ 1968 р.

ТРЕНТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 245 Відд. о год. 2-ій по пол. в залі Укр. Правосл. Парохії св. Тройці при 824 Adelin St. Проситься чл. прибути. — Мартиненко, секр.

Посмертні згадки

ВАСИЛЬ ДЕМКО, член 220 Відд. УНС в Чикаґо, помер по довгій недузі в Чикаґо. До ЗСА прибув в 1911 р. з Перемиського пов. Ціле життя був активним в громадському житті та примірним членом 220 Відд. Взірцево виховав своїх дітей та користувався пошаною серед друзів і громади. Залишив в смутку дружину Анну, 4 дітей та 11 внуків. Поховано Його з церкви Пресвятої Богородиці на цвинтарі св. о. Миколая при співучасті родини, приятелів, знайомих та членів 220 Відділу.

Вічна Йому Пам'ять!

І. Меліншин

АНГЕЛ ОЛЕКСА, член Б-ва Запор. Січ — 192 Відд. УН-Союзу в Геркімер, Н. Й., помер 5 листопада 1968 р. на 80 р. життя. Покійний нар. в с. Прибіжна, пов. Гусятин, Україна. Був співосновником УПЦеркви та Відділу УНС та жертвенний на укр. цілі. Полишив у смутку дружину Анастазію, дві зам. дочки: Емілію і Марію та 4 внуків. Вся родина є членами УНС. Похорон відбувся 8 листопада 1968 р. з пох. заведення до УПЦеркви св. Покрови, а похоронено Покійного на укр. цвинтарі в Геркімер, при участи родини, приятелів та членів УНС.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа Відділу

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ У „СВОБОДІ"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного Різдвяного числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ:

1 цаль через 1 шпальту	$ 3.00
1 цаль через 2 шпальти	5.00
2 цалі через 2 шпальти	10.00
3 цалі через 2 шпальти	15.00
4 цалі через 2 шпальти	20.00
5 цалів через 2 шпальти	25.00
6 цалів через 2 шпальти	30.00

та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загал нашого Громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ:
ДО ЧИСЛА
за новим стилем до 16-го ГРУДНЯ 1968 року,
за старим стилем до 30-го ГРУДНЯ 1968 року

Зголошення святочних побажань, **РАЗОМ З ГРОШЕВОЮ ОПЛАТОЮ,** залежно від величини оголошень, надсилати до:

"SVOBODA"
83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

З УВАГИ НА ЗАКІНЧЕННЯ БІЖУЧОГО РОКУ, АДМІНІСТРАЦІЯ ПРОСИТЬ ВСІ ТОВАРИСТВА ЧИ ПООДИНОКІ ОСОБИ, ЩО ДОВГУЮТЬ ЗА ОГОЛОШЕННЯ, ВИРІВНЯТИ ЇХ КОНЕЧНО НАЙДАЛІ ДО

15-го грудня 1968-го року.

ТАРЗАН, ч. 6102. Куди дівається вода?

TARZAN HAS BECOME CURIOUS ABOUT THIS CLIFFSIDE LAKE'S WATER. WITH WATER CONSTANTLY FLOWING INTO IT FROM THE CRATER LAKE, THE WATER LEVEL AGAINST THE DAM OF CLIFFS SHOULD BE HIGHER AND HIGHER - NOT STAY AT THE SAME CLIFF HEIGHT... FOR MANY CENTURIES.
WATER'S BEEN FLOWING INTO THIS LAKE, ITO, MAYBE FOR A THOUSAND YEARS... IF IT DOESN'T BANK THAT CLIFF HIGHER EACH YEAR IT MUST GO SOMEWHERE!
I DON'T SEE IT GOING ANYWHERE, TARZAN!
IT MAY BE GOING SOMEPLACE WE CAN'T SEE! CAN YOU SWIM UNDER WATER?
2-21-6102

Тарзан зацікавився станом води в цьому прискельному озері. При постійному вливі води в нього з кратерового озерця, рівень води повинен бути вищий і вищий у відношенні до стіни скель, а не залишатися на цій самій висоті скелі... впродовж довгих віків.

— Іто, вода вливається в це озеро, можливо, вже тисячу років... І якщо вона не досягає берега скелі вище, — то вода мусить кудись подіватись! — Я не бачу, щоб вона кудинебудь відпливала, Тарзане!

— Можливо, що вона відходить в якесь місце, якого не можемо бачити! Чи ти вмієш плавати під водою?

75 років
Службі Народові

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 226. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 6-го ГРУДНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 6, 1968 No. 226. VOL. LXXV.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

Четвер, 5 грудня 1968

В АМЕРИЦІ

КОНГРЕСМЕН МІЛЛС ПЕРЕДБАЧАЄ, що державний бюджет на 1970-ий рік, який зачнеться 1-го липня 1969-го року, збільшиться на 7 більйонів до 10 більйонів дол., і виноситиме від 192-ох до 195 більйонів дол. Конгресмен Вілбур Міллс є головою Палатної Комісії Способів і Засобів, яка відограє важливу ролю при схвалюванні податків та видатків Уряду. Повище збільшення урядових видатків передбачене тоді, коли не буде збільшення видатків на оборону. Цьогорічний бюджет має становити 180 більйонів дол., але Міллс гадає, що він винесе 185 більйонів долярів.

АСТРОНАВТИ АПОЛЛО 8 НАЩЕПЛЕНІ проти азійської інфлюенци, яку також називають Гонґ Конґ флю 68. Вони вже почали виконувати ті підготовні вправи, які перед Різдвяними святами мають допомогти астронавтам полковникові Френкові Бормановi, капітанові Джеймсові А. Лавеллові та майорові Вілліямові А. Андерсові дістатися в район Місяця та кружляти довкола нього. Аполло 8 має відлетіти в космос 21-го грудня ц. р. Астронавти Аполло 7 нездужали на перестуду впродовж 10-ох днів, тому тепер — нащепили проти перестуди астронавтів Аполло 8.

ПРОВІДНИКИ РОБІТНИЧОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ АФП-КІО на окремому засіданні аналізують причини того факту, що цього року програв вибори демократичний кандидат на президента віце - президент Гюберт Г. Гомфрі. На цих зборах промовляв Гомфрі. Американська Федерація Праці — Конгрес Індустрійних Організацій мають разом 13,600,000 членів. Провід АФП-КІО хоче знати, чому великий відсоток робітників цього року не голосував на Гомфрі, якого рекомендував провід їхньої організації. Аналіза цьогорічних виборів дасть вказівки для виборчої кампанії в 1972 році.

ЗСА ВИПУСКАЮТЬ В КОСМОС *Летючу Астрономічну Обсерваторію*, щоб обсервувати з висоти 480-ох миль ті зорі, яких не можна бачити із обсерваторій на Землі. Ця космічна обсерваторія — це космічний корабель, що важить 4,400 фунтів, із телескопами, чутливими на невидиме ультрафіолетове світло. Цей космічний корабель коштує 75 мільйонів дол. Його мали випустити 4-го грудня, але внаслідок якоїсь хиби в ракеті Атлас-Кентавр, відкладено випущення на найближчий час.

У СВІТІ

ДИКТАТОРСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ҐВІНЕЇ СЕКУ ТУРЕ ЗАСТЕРІГСЯ, щоб не закидати Ґвінеї, що вона „запродалась Китаєві, Совєтам чи Америці", та водночас висловився дуже прихильно про ЗСА, з якими Ґвінея поліпшила свої взаємини. Світовий Банк дав Ґвінеї позику 64.500.000 дол. на 40 років на збудування 85-милевої залізниці, а ЗСА уділили їй позику 21,000.000 дол. на розбудову промислу.

ДО МОСКВИ ПРИЇХАВ з Америки батько одного з 82-ох членів залоги американського корабля „Пуебло", що його в січні ц. р. схопили північні корейці й дотепер тримають — разом з цілою залогою — у своїх руках. Роберт Ейлінґ прибув з двома адвокатами, щоб дістати в Москві дозвіл від тамошньої північно - корейської амбасади поїхати до Північної Кореї й просити тамошніх властей — звільнити його сина.

ДАЛЬША ПІВТОРАРІЧНА ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА В НІГЕРІЇ ПРИЗВЕДЕ невідхильно до катастрофи голоду не тільки в Біяфрі, яка відкололась від державного зв'язку з рештою Нігерії, але й у цілій тій африканській країні — твердив заступник державного секретаря Ніколяс де Б. Каценбах. Він звернувся з закликом до обох тамошніх воюючих сторін, щоб вони, воюючи за престиж і політичні цілі, не забували про нарід, який найбільше терпить.

ВІКТОР НЕКРАСОВ ПРИЄДНАВСЯ до 64-ох совєтських письменників, які написали листа до керівних совєтських чинників та совєтської преси в обороні засуджених недавно 5-ох осіб за демонстрацію у користь засуджених перед тим письменників. 57-річний Некрасов, видатний російський письменник і драматург, дістав був в 1947 р. „нагороду Сталіна" за повість, що прославляла оборону Сталінграду.

У ПРАЗІ РОЗПОЧАЛАСЬ судова розправа, націлена на реґабілітацію розстріляного в 1949 р. вже за комуністичного режиму ген. Еліодора Піка, заступника шефа штабу чеської армії, колишнього близького співробітника екзильного уряду Едварда Бенеша й голови чеської військової місії у Москві в рр. 1941-45. Його арештували, засудили і розстріляли, як „зрадника". Теперішня розправа має виявити, що засуджено його і знищено на основі пофальшованих комуністами документів.

шення передачі островів Ріюку під японську суверенність.

У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ЗАБОРОНЕНО продавати книжку американського автора Вілліяма Менчестера „Зброя Круппа" в англомовному оригіналі чи в німецькому перекладі „Дванадцять поколінь Круппа". Син покійного Альфреда Круппа вніс скаргу проти поширювання тієї книжки, в якій автор представив родину Круппа, як воєнних злочинців, що допомогли розбудувати збройну потугу Гітлера. Вілліям Менчестер відомий з голосної на ввесь світ суперечки з родиною покійного президента Джана Ф. Кеннеді за різні частини його книжки про трагічну смерть Кеннеді.

ПОСАДНИКОМ СТОЛИЦІ ОКІНАВИ НАГА СТАВ Ріошо Таїра, японський соціяліст, противник японсько-американського договору, за яким ЗСА зберігають свою морсько - летунську базу в Окінаві.

Студентська зустріч з громадянством вже в цю неділю

Ню Йорк. — Зустріч Української Студентської Громади з представниками українських організацій і товариств з Ню Йорку й околиць відбудеться вже в цю неділю 8 грудня, в залі Українського Літературно-Мистецького Клюбу на 2-й евеню, поблизу УНДому. На цю зустріч студенти запрошують не лише представників товариств і організацій, а й усіх зацікавлених активнішим включенням українських студентів в організоване українське життя в метрополітальному місті. Початок зустрічі о 2-ій год. по полудні.

Джансон перестерігає Ніксона в справі поборювання інфляції

Вашинґтон. — Президент Джансон в делікатний спосіб перестеріг свого наступника президента-електа Ричарда Ніксона, щоб не пробував поборювати інфляцію зашвидким темпом, бо це може збільшити число безробітних та спричинити економічну рецесію. Джансон виявив свій погляд в промові перед Бизнесовою Радою, що складається з голів великих корпорацій і час від часу обговорює економічні проблеми з представниками Уряду. Президент не пригадував того, що деякі члени цієї Ради на зборах в жовтні ц.р. заявляли, що до поборювання інфляції треба буде збільшити число безробітних. Джансон пригадав, що досвід показує нам, що рецесія в роках 1957-1958 не дала стабільности цін і заробітків, тільки дала нужду, бо збільшила число тих, які втратили були тоді працю. Президент Джансон погодився в тому, що інфляція стала ціною за те, що впродовж останніх вісьмох років панував добробут в цій країні. В останніх трьох роках ціни збільшувалися так, що цього на довшу мету не можна толерувати. Але збільшений прибутковий податок і зменшені федеральні видатки починають злегка сповільнювати інфляцію. І цими засобами, а не збільшеним числом безробітних треба нищити інфляцію — твердив Джансон.

Воррен залишається в Найвищому Суді до кінця червня 1969 року

Ню Йорк. — Пресовий секретар Ніксона Ронелд Ціґлер повідомив, що головний суддя Найвищого Суду ЗСА Ерл Воррен, на просьбу нововибраного президента, погодився залишитися на своєму пості до кінця біжучої сесії, це значить до червня 1969 р. Воррен зголосив був резиґнацію 13-го червня ц.р. і президент Джансон був її прийняв з умовою, що Воррен залишиться в Суді аж до затвердження номінації нового головного судді. Сенат не затвердив номінації Ейба Фортаса, і Воррен не міг відійти на пенсію. Зможе він це зробити аж в червні 1969 р. — Ніксон найменував 52-річного професора економіки в Мичиґенському університеті д-ра Пола Мек Крекена на голову своїх економічних дорадників. П. Мек Крекен був членом Ради Економічних Дорадників в Уряді президента Айзенгавера в роках 1956-1959. Президент елект конферував із головою Палатної Комісії Способів і Засобів Вілбуром Міллсом в справі податків. Сподіваються, що Р. Ніксон найменує на місце Е. Воррена колишнього головного прокуратора в Уряді Д. Д. Айзенгавера Герберта Бравнелла, з яким він вже кілька разів конферував. Р. Ніксон плянує найменувати шість нових студійних груп, які мали б рекомендувати новому Урядові політику в таких справах, як інфляція, освіта, злочини, здоровні проблеми та міжнародна економіка.

Студенти потурбували південно-в'єтнамського амбасадора в Ню Йорку

Ню Йорк. — Південнов'єтнамський обсерватор в Об'єднаних Націях з ранґою амбасадора Нґуєн Гюю Чі почав був промовляти в приміщеннях Нюйоркського Університету. Промовляти мав і виконний редактор щоденника „Ню Йорк Таймс" Джеймс Рестон. Та студенти, які належать до місцевого відділу Студенти за Демократичне Суспільство, не дозволили їм промовляти та ще до того зневажили й потурбували південнов'єтнамського амбасадора, закинувши йому на шию нацистський прапор і виливши на нього відро води. Ніхто не був заарештований під час цих вибриків студентів. Канцлер університету д-р Аллен М. Картер заповів, що студенти, які брали участь в цих заворушеннях, будуть тимчасово припинені в своїх правах.

Митрополит Амвросій візьме участь у похоронах о. Боднара

Джерзі Сіті. — Впреп. о. Антін Борса ,декан Джерзі Сити, інформує, що в похоронах св. п. о. Романа Боднара цієї п'ятниці в Нюарку візьме участь ВПреосв. Митрополит Амвросій. Отець Боднар помер у вівторок, 3 грудня від серцевої атаки на 54-му році життя, осиротивши дружину та п'ятеро дітей. Тіло Покійного приміщене в похоронному заведенні Литвина і Литвина при 801 Спрінґфілд евеню в Ірвінґтоні, а перенесеня тіла до церкви св. Івана в Нюарку відбудеться в п'ятницю, 6-го грудня, о год. 5-ій по полудні. В год. 7ій того ж вечора в церкві св. Івана почнуться похоронні відправи з участю Митрополита Кир Амвросія та духовенства. Похорон відбудеться в суботу, 7-го грудня, з церкви св. Івана, де о год. 9-ій перед полуднем впреп. о. декан Антін Борса в співслуженні інших священиків відправить заупокійну Святу Літуґію, після якої відбудеться похорон на цвинтарі Святого Хреста в Північному Арлінґтоні, Н. Дж.

В Ню Йорку відбудеться святочний вечір Гуцульського Куреня

Ню Йорк. — Осередок „Гуцульщина" в Ню Йорку влаштовує для відзначення 50-ліття відновлення Збройних Сил, Святочний Вечір Гуцульського Куреня, який відбудеться в неділю, 8-го грудня ц. р. в год. 5-ій вечером, в залі Товариства Католицьких Ветеранів св. Юра, 33 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку.

Вечір відкриє хор С. Федюк, а доповідь О. Зіня п. н. „Участь Гуцульської Сотні в листопадових боях у Львові 1918 р." відчитає ред. І. Дурбак. З черги реферат н. т. „Бойовий шлях Гуцульського Куреня" виголосить сотн. З. Стефанів, а спомини про дії того ж Куреня на Придніпрянщині виголосить пор. д-р Д. Богачевський. Заключне слово матиме інж. Р. Кобринський.

Того ж дня в год. 4.30 по пол. відбудеться в церкві св. Юра в Ню Йорку Панахида за погибших учасників Гуцульського Куреня і за сл. п. письменника Гуцульщини М. Ломацького, в сороковий день з дня його смерти. Письменника М. Ломацького Осередок „Гуцульщина" вшанує окремим вечором. З нагоди Вечора Гуцульського Куреня відбудеться виставка видань про Гуцульський Курінь, про Гуцульщину та виставка праць сл п. М. Ломацького.

Інтервенція Ніксона спонукала Сайґон вислати делеґацію до Парижу

Париж. — Сподіваються, що делеґація від Південного В'єтнаму на Паризьку конференцію про В'єтнам прибуде до столиці Франції в суботу цього тижня. Як потвердив пресовий речник Р. Ніксона у Ню Йорку, Роналд Зіґлер, новообраний президент Ніксон повідомив був в половині листопата ц. р. президента Південного В'єтнаму Нґуєна Ван Тіє, що він, Ніксон, сприяє участі Південного В'єтнаму у Паризькій конференції. Та інтервенція причинилася в вирішній мірі до того, що Нґуєн Ван Тіє дійшов до порозуміння з американським амбасадором у Сайґоні, Елсвортом Банкером. Аверелл Гарриман, голова американської делеґації на Паризькій конференції, заявив на своїй пресовій конференції в минулу середу 4 грудня у Вашинґтоні, що він не знає, кого Ричард Ніксон призначить на його місце після інавґурації 20 січня 1969 р. Він, Гарриман, заповів, що вже на найближчому засіданні Паризької конференції, він буде наполягати, щоб Північний В'єтнам формально зобов'язався шанувати недоторкальність здемілітаризованої смуги та невикористування її для зосереджування там північнов'єтнамського війська та перекидання через ту смугу війська і зброї до Південного В'єтнаму. Тим часом у Південному В'єтнамі американська сотня піхоти, перекинена гелікоптерами в джунґлію, попала у важку комуністичну засідку: з-посеред 111 вояків 23 були вбиті й 50 ранених. Заступник голови американської делеґації у Парижі, Сайрус Венс, впродовж трьох годин нараджувався з північнов'єтнамським представником полк. Га Ван Ляв, при чому обидва обмінялись взаємними закидами.

Нґуєн Као Кі, віце-президент Південного В'єтнаму, маршал летунства, який гратиме одну з головних роль на Паризькій конференції про В'єтнам.

Ізраїльські літаки бомбардували іракське військо в Йорданії

Єрусалим. — Ізраїльське летунство кількома хвилями бомбардувало позиції іракського війська в північній Йорданії. Безпосередньо перед вибухом ізраїльсько-арабської війни в червні минулого року, Ірак вислав був до Йорданії своє військо. Тепер стаціоновані в північній Йорданії кругло 12.000 іракського війська разом з артилерією, панцерними возами та допоміжними одиницями. Ізраїльці твердять, що стаціонована в Йорданії іракська артилерія обстрілювала 10 ізраїльських осель. Налет ізраїльських літаків проти іракських позицій був — твердить Ізраїль — виключно тільки відплатною дією задля відстрашення іракців від провокування Ізраїлю. За твердженням Ізраїлю — його літаки знищили три артелирійські позиції іракців та 10 танків, — за твердженням Йорданії — збито чи пак поцілено 9 йорданських літаків. Ізраїль признав втрату тільки одного бомбардувальника французького типу „Містер". З'єднані Стейти передали ізраїльському й йорданському амбасадорам у Вашинґтоні рішучу пересторогу проти щораз нового порушування воєнного перемир'я. Таку саму пересторогу зроблено на терені Об'єднаних Націй. Однак єгипетський президент Нассер відкинув американську суґестію, щоб з уваги на трудність дійти до порозуміння між Ізраїлем та всіма арабськими державами, шукати такого порозуміння між Ізраїлем та кожним з його арабських сусідів зокрема. Вирішну ролю на Близькому Сході грають тепер Совєти: від них залежить або нацькувати арабів до нової війни, або продиктувати їм потребу залишитися з Ізраїлем.

Скрентон переводить наради в столиці Ірану

Тегеран. — Персональний представник новообраного президента Ричарда Ніксона, кол. пенсилвенійський губернатор Вілям Скрентон перебуває тепер на Середньому Сході, куди він виїхав на інформаційні розмови з державними керівниками 5-ох країн. Після 16-годинного лету з Ню Йорку до Тегерану Скрентона інформували про стан справ в Ірані в американській амбасаді, після чого він мав тригодинну нараду з шахом Ірану Резою Пахлеві. Іран старається за отримання від ЗСА новітньої зброї. Скрентон був на обіді в іранського міністра закордонних справ Ардешіра Захеді, де продовжувалась ділова розмова. Іран — добрий союзник ЗСА, хоч — з відома Вашинґтону — підписав також з СССР умову про 100-мільйонові достави для війська та будову нової сталеварні.

Джордж Кеннан вірить, що Ніксон врятує Америку

Принстон, Н. Дж. — Тут відбувся семінар на тему „ЗСА та їхні проблеми". Головну доповідь виголосив колишній амбасадор Америки до Москви та відомий знавець закордонної політики професор Джордж Кеннан. Він в чорних красках змалював теперішню Америку, згадавши всі недуги американського суспільства: відчуження неґрів, розклад великих міст, страйки публічних працівників, нищення та занечищення природних ресурсів, хаотична траспортова система, студентські заворушення. Промовець виявив оптимізм, що нововибраний президент Р. Ніксон зможе вилікувати всі ці недуги американського суспільства. Кеннан сказав, що треба дати „чесну можливість новому урядові виявити ,що він зможе зробити". Але слухачі цих слів Кенанна були в більшості лібералі, і вони не дивилися так чорно на американське суспільство, як професор Кеннан, ані не вірили в те, що Ніксон зможе все направити. Гарвардський професор Стенлі Гоффман сказав свій погляд про оптимізм доповідача такими словами: „Людство не живе самим тільки Ніксоном".Драматург Л. Геллман Заявила, що неґри не мають своїх прав, то можуть мати право відійти.

Спілка Українських Журналістів Канади відзначуватиме 75-ліття „Свободи"

Торонто (міє). — Немає в нас ні одного періодичного видання, яке б могло почванитися такою довговічністю, як наш щоденник „Свобода". 15. 9. проминуло 75 років від дня, коли в руках українського читача найшлося перше число цього щоденника, який по сьогодні виконує незвичайно важливу суспільно - інформаційну функцію в нашому житті поза межами України. На цю тему вже багато дечого було написано і сказано на терені ЗСА, де цей щоденник появляється. Але і сусідня з ЗСА країна, Канада, де теж „Свобода" є щоденним гостем, задумала причинитися до гідного відмічення цієї події. За ініціятивою управи Спілки Українських Журналістів Канади і Канадської канцелярії Українського Народного Союзу в Торонті відбулася 28 листопада зустріч з представниками української преси, на якій приявні журналісти не тільки заслухали інформації про намічений плян вшанування нашого найстаршого щ о денника, але теж мали змогу додати свої побажання щодо форми і змісту „дня „Свободи" в Торонті. Відмічення 75-ліття „Свободи" в Торонті відбудеться 22-го грудня і буде получене з в і д п овідною культурно - розваговою програмою, у якій прийматимуть участь наші кращі мистецькі сили. Крім того наше громадянство матиме змогу зустрітися з редакційним персоналом „Свободи", а зокрема з її головним редактором. А Драганом. Спілка Українських Журналістів Канади взяла ініціятиву щодо підготовки цієї імпрези, бажаючи в той спосіб не тільки виявити признання „Свободі", але теж щоб у цьому дні наголосити живучість українського вільного друкованого слова, української преси поза межами України, де для такого вільного слова і вільної української думки немає ніякого місця.

СУЖ Канади надіється, що українське громадянство Торонта підтримає цю ініціятиву і прийме активну участь у відмічуванні 75-ліття нашого заслуженого щоденника.

В Ню Йорку відкрито Виставку Української Книжки і Преси з нагоди 100-річчя „Просвіти"

Ню Йорк. — Минулого вівтірка, 3-го грудня ц. р. відбулося тут відкриття виставки, присвяченої 100-річчю „Просвіти" у Львові. Виставку, влаштовану у великій залі Народного Дому в Ню Йорку, відкрив її упорядник і голова виставкового комітету, професійний бібліотекар і бібліофіл, д-р О. Соколишин. Вітаючи приявних він вказав вагу сторіччя „Просвіти" та величезну ролю, яку вона відіграла на всіх землях України, на всіх полях життя народу, а зокрема на видавничому полі. Дякуючи членам виставкового комітету та всім особам і установам, які взяли участь у виставці, він запросив до слова голову місцевого Об'єднаного Комітету Організацій Великого Ню Йорку, адв. Романа Гуглевича. Вітаючи виставку, її упорядників та приявних від Об'єднаного Комітету, мґр. Р. Гуглевич підкреслив велике значення таких культурних імпрез, як виставка книжки та преси, й висловив надію, що культурний загал українців Ню Йорку і околиці відвідає її та пізнає, яку величезну працю пробробила „Просвіта" і яким живим є при всіх своїх труднощах, видавничий рух нашої громади в вільнім світі, а зокрема в Ню Йорку. Після цього вітали виставку, складаючи подяку д-ру Соколишинові та членам виставкового комітету й висловлюючи завваги про вагу книжки та її виставок, д-р Ярослав Падох та проф. Дам'ян Горняткевич. Останній подав історію збереження та перевезення до ЗСА своєї бібліотеки, з якої він визичив численні видання „Просвіти" на цю виставку. У виставці беруть участь численні українські видавництва, установи, і поодинокі особи. Цінні просвітянські видання визичили на виставку, крім проф. Д. Горняткевича, п-ні Наталія Савченко, В. Харук, НТШ, д-р О. Соколишин й ін. Виставку прикрашують картини з ґалерії п. Ольги Соневицької. Виставка буде відкрита до 11 грудня 1968 року.

Видано збірку Володимира Гаврилюка „Тінь і мандрівник"

Ню Йорк. — Заходами Асоціяції Діячів Української Культури у видавництві Організації Оборони Чотирьох Свобід України появилася тут п. н. „Тінь і мандрівник" збірка поезій західньоукраїнського (тепер на еміґрації в Канаді) поета і маляра Володимира Гаврилюка. Збірка охоплює сім циклів: Польова держава, Сутугий супокій, Тінь і мандрівник,Паризький ноктюрн, Триптих. Вечірнє, За муром сну. Вийшла збірка за літературною редакцією Вячеслава Давиденка з обкладинкою й ілюстраціями Ждана Ласовського та з післясловом Видавництва про поета. Володимир Гаврилюк, народжений 1904 року в Зарваниці, Галичина, закінчив гімназію 1923 року у Львові і потім вчився в малярів Виґживальського, в мистецькій школі Олекси Новаківського у Львові та студіював малярство в Краківській Академії Мистецтв. Після закінчення студій вчителював на Волині. Із своїми працями виступав

Володимир Гаврилюк

на виставках Аос Асоціяції Незалежних Українських Мистців та групи „Руб" у Львові. У літературному доробку В. Гаврилюка збірка „Тінь і мандрівник" друга з черги. Перша п. н. „Сольо в тиші" була видана у Львові 1936 року й зустрілася з прихильною оцінкою критики. З нагоди виходу нової збірки поезій В. Гаврилюка відбудеться в п'ятницю 13 грудня ц. р. заходами Українського Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку та АДУК його ж літературний вечір з доповідями про нього, як поета й маляра й читанням його творів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Обличчям до Европи

Новообраний президент Ричард Ніксон все ще не проголосив прізвищ членів свого Уряду, зокрема прізвищ державного секретаря й секретаря оборони, однак призначення цілого ряду осіб на інші становища кидає вже досить виразне світло на характер його Уряду і напрямок політики. На основі дотеперішніх призначень видно, що Ніксон виразно фаворизує „каліфорнійців", як також американців європейського походження. Всі особи, ним призначені, це республіканці, приналежні до поміркованого або консервативного крила партії. Його особистим пресовим секретарем став Роналд Зіґлер, спеціяльним дорадником Джан Ерічмен, головним керівником зв'язків Уряду з пресою каліфорнійський журналіст Герберт Клайн, економічним дорадником — каліфорнійський економіст Герберт Стейн, науковим дорадником професор Каліфорнійського Технологічного Інституту Лі ДюБридж, дорадником у справах безпеки проф. Гарвардського університету, натуралізований в 1943 році німецький іміґрант Генрі Кіссінґер. За газетними твердженнями — поважне становище в новому Уряді займатимуть республіканський сенатор з Південної Каролайни Стром Тормонд, який відіграв був велику ролю на республіканській конвенції в Маямі Біч, і сенатор із стейту Вашинґтону Генрі Джексон, що його вважають за одного з найбільш консервативних північних демократів.

Особливу увагу звернуло призначення Генрі Кіссінґера, який займатиме при Ніксонові те становище, що його займали МекДжордж Банді й після нього Волт Россов, за Джана Кеннеді й Линдона Джансона. Вони грали найбільшу ролю у формуванні й веденні закордонної політики поруч із державним секретарем Діном Раском, при чому пресові коментатори приписували Раскові особливе вміння із ними гармонійно співпрацювати. Кіссінґер має опінію одного з найкращих знавців европейських справ і прихильника концепції, згідно з якою не комуністичний Китай, а Совєтський Союз становить найбільшу загрозу для З'єднаних Стейтів, і тому треба звертати найбільшу увагу на европейські, а не азійські проблеми. В широкому коментарі „НЙ Таймсу" на тему останніх призначень Ніксона знаходиться заввага: „Дехто висловлює приватну стурбованість, що проф. Кіссінґер, спеціяліст европейських справ, приділятиме забагато уваги Европі в той час, як Азія, Африка й Латинська Америка вимагають збільшеної уваги". Такій „стурбованості" можна протиставити вдоволення, коли б дійсно новий Президент звернувся обличчям знову до Европи, визнавши, що найбільш актуальну загрозу для світового миру становить Совєтський Союз.

Вже під час передвиборчої кампанії Ричард Ніксон висловлював потребу скріплення Атлантійського Союзу (НАТО). Він вислав був до західньоевропейських столиць, як свого персонального представника, кол. губернатора Пенсилвенії Вілліяма Скрентона, що його прийняв теж французький президент де Ґолль. Інвазія СССР в Чехо - Словаччині та велика фінансова криза у Франції, з якої рятує її двобільйоновий кредит 10-ох заможних держав західнього світу, створили пригожий ґрунт для поліпшення американсько - французьких відносин по лінії спільної оборони проти совєтського імперіялізму. Відомо також, що ДюБридж рекомендував посилити технологічні зусилля Америки, зокрема військову технологію.

Не може бути сумніву, що призначення Герберта Клайна, Герберта Стейна, Джана Ерічмена та особливо Генрі Кіссінґера не могли сподобатися кремлівській верхівці. Відомо також, що совєтська преса завжди характеризувала Ричарда Ніксона, як „реакціонера" й „палія війни", а за його останнього перебування в Москві переїздом на Далекий Схід — совєтські правителі свідомо зігнорували його і не виявили бажання будь-якого контакту з ним. Але большевики завжди рахуються з силою і тільки з силою. З вибором Ричарда Ніксона, наче на помах чудодійної палички, зникли з сторінок совєтської преси всі лайки проти нього і проти ЗСА. Зате збільшились кокетливі жести й заяви щодо бажання розмов з ЗСА на тему обмеження ядрового зброєння та інших актів „співіснування". Раптом заговорили в Москві і про конечність замирення на Близькому Сході, під який вона сама підклала вогонь масовими доставами зброї Єгиптові.

Ніксон напевно використовуватиме всі можливості для скріплення миру у світі взагалі і в Европі зокрема, а тому не відкидатиме розмов з СССР. Найбільше причиниться до стабілізації миру власне зворот ЗСА обличчям до Европи та запевнення їй більшої безпеки проти аґресивних плянів Москви.

Ярослав Курдидик

МІЛІТАРНЕ П'ЯТИДЕСЯТИРІЧЧЯ

У листопаді світ по-різному відзначив 50-річчя першої світової війни, в якій згинули мільйони людей. Відзначали і в ЗСА відомим „Армістіс Дей". Але американські вояки, що вийшли з війни живими, не уявляли, що їхні сини будуть боротися в другій світовій війні, а згодом гинутимуть у „поліційній акції" в Кореї і в ще жорстокішій „обмеженій війні" у В'єтнамі. Як виходить, за останніх 50 років не зайшло в світі таких змін, що забезпечили б тривалий період миру. Навпаки, міжнародні напруження щораз зростають, і ледве чи вдасться новообраному президентові ЗСА завернути біг світових політичних подій.

За минуле півстоліття сила і роля ЗСА зросли і змінилися: коли горді й сильні династії почали занепадати, а імперії розвалюватися, в цей найбільш небезпечний час ЗСА мусіли перебрати на себе ролю провідника вільного світу. І хоч американські пацифісти всіляко намагаються ухилитись від цього надзвичайно відповідального обов'язку своєї країни, вони мусять мати на увазі, що поки ЗСА являтимуться одною з найбагатших і наймогутніших держав світу, вони повинні виступати в такій ролі. Найважливіше при цьому те, щоб минулий досвід навчив американських провідних мужів, як зберігати та розбудовувати цю потужність і як її використовувати.

На сторожі кожної держави стоять її політичні та мілітарні провідники, і відома формула, що війна це лише інша форма у досягненні і закріпленні політичних цілей — зобов'язуватиме ще довго у світі, не зважаючи на величезний проґрес техніки і швидкий розвиток воєнного мистецтва, що набирає вже міжплянетарного характеру.

Варто навести голоси двох авторитетів, віце - адмірала Ріковера і генерала Ле Мея, передбачування і д о с від яких не перестають бути одним із основних факторів в американському мілітарному плянуванні.

Як відомо, віце - адмірал Ріковер був тим авторитетом, який відразу зрозумів, що, коли ЗСА довелося зайняти після Великобританії місце „королеви морів", вони мусять мати модерно вивінувану, сильну фльоту підводних човнів та надводних кораблів із атомовим погоном. В останній із своїх заяв Ріковер висловив побоювання, що СССР вже наздоганяє ЗСА у розбудові своєї воєнної фльоти і в 1970-1972 роках може мати більшу її тоннажність і ширшу можливість підводних маневрувань.

Перестаньмо себе обманювати тим, що СССР у морській конкуренції із ЗСА залишився далеко позаду, і стереотипні фрази про перевагу Америки в „терористичному балянсі" чи „взаємному відстрашуванні" треба піддати належній і основній переоцінці. Ідея колишнього секретаря оборони МекНамари відносно можливости жити з СССР у мирі, якщо ЗСА вдержуватимуть „рівновагу збройних сил", перейшла до музею. Очевидно, Москві подобається концепція „взаємного замороження" в справі зброєння — однак з малим „але": — якщо при цьому замороженні вона триматиме свій палець на язичку мілітарної ваги.

Варто навести також слова колишнього головнокомандувача летунства, генерала Ле Мея, виголошені на одній із зустрічей з американськими журналістами:

„Ми, — сказав Ле Мей, — дозволили нашій воєнній машині цілковито заржавіти. Коли ми стягнули з огляду на їх „постаріння" бомбовики 1000 Б-47, ми не підготовили і не включили на їхнє місце ніякого модернішого відповідника. Наші Б-42 на такій самій дорозі. Замість запляновaних супербомбовозів Б-70, за порадою МекНамари і його штабу, випродуковано Ф-111, але його так „пересуперелектроніковано", що цей топ бомбовика з перших же своїх летів виявився далеким від того, щоб витримати змодернізовану „бомбовозну тяглість". Число ракет „Мінютмен" ми чомусь обмежили до одної тисячі, тоді як „Титан" відсунено, як „пережиток". Число субмарин доведено до 41, і дальша їх будова залишається на папері. У протиракетну оборону не внесено нічого основного, і ЗСА під цим оглядом стоять безборонні, очікуючи першого ворожого удару, після чого їм „прислуговуватиме право відплати". Наше самозбереження з а лежить тепер від ракет типу „Мінютмен" і „Поляріс". Але ніхто не знає, яка їхня дійсна ефективність, бо внаслідок договору з Москвою про припинення розбудови атомової зброї ці ракети не випробовуться.

Звертаючи увагу на приспішену розбудову і вдосконалювання большевиками ракетної зброї і фльоти, генерал Ле Мей твердить, що коли досі Америка й не втратила переваги над СССР, то в близькому часі може її втратити.

На закінчення Ле Мей висловив погляд, що всі клопоти, в яких опинилися ЗСА, є наслідком того, що у Вашинґтоні все ще тримаються відмираючої „стратеґії відстрашування", яка поставила країну у дефензивну ролю в теперішньому звулканізованому світі.

Коли взяти під увагу окупацію Чехо - Словаччини та вимогу Москви, щоб ЗСА відкликали з Середземного моря свою 6-ту Фльоту, а цей стратегічний обшир передали для „нагляду" совєтській фльоті, мовляв, СССР є також середземноморською державою — то це тільки доповнить і підсилить віщі слова перестороги віце-адмірала Ріковера і генерала Ле Мея.

В. Чапленко

ЯК МОЖНА РОЗУМІТИ СУЧАСНУ ПРОБЛЕМУ НАШОГО ВИЗВОЛЕННЯ

(2)

Коли ми підійшли до питання про тих, хто там отакі думки й погляди висловлює, то мимохіть виникає: хто вони, ті діячі, що можуть прилюдно це висловлювати? І доповідач цілком слушно згадав відоме твердження І. Багряного про „кадри" в партії і в Комсомолі. Тепер це твердження звучить ще переконливіше, бо „партизація" всього суспільства там пішла так далеко, що без партійного квитка взагалі нічого не можна робити, а комсомольців тільки на Україні понад два мільйони. Та й із комуністичними державами - сателітами можуть контактуватися тільки комуністи.

Правдою є й те, що вони взагалі можуть діяти тільки з позицій марксо - ленінського інтернаціоналізму, можуть козиряти тільки картою будівництва комунізму, як це робить, наприклад, І. Дзюба в своїй надзвичайній, як на тамтешні умови, книжці „Інтернаціоналізм чи русифікація?" Про це свідчить і самий заголовок цієї книжки. Мені тільки неясно, чому В. Гришко завагався відрізняти цей інтернаціоналізм від інтернаціоналізму М. Хвильового, мовляв Хвильовий орієнту в а в с я на якийсь московський інтернаціоналізм, а тепер нібито є інший — „сателітський" чи що інтернаціоналізм. Ні, це була увесь час та сама теоретична зброя наших комуністів, якою вони користувались, обороняючи свій нарід від московських зазіхань. Її вживав В. Шахрай у своїй книжці „До хвилі", її мали на увазі О. Шумський та М. Хвильовий, як і їхні однодумці на західньоукраїнських землях — Максимович та інші, вживають її й сучасні оборонці нашого народу.

І нарешті останнє і найважливіше питання, що його порушував В. Гришко в своїй доповіді: яке має бути наше „еміґрантське" ставлення до того процесу, що тепер відбувається на Україні? Яка тепер наша роля? У зв'язку з цим питанням доповідач згадав заяву 35-х і позитивно її оцінив. Але він не відзначив того, що його відзначають супротивники цієї заяви, — що вона, мовляв, висуває менші вимоги, аніж ті, що їх висувають люди на Україні. Для її правильного історичного розуміння треба знати, що її написано ще до того, як стали відомі батьківщані матеріяли, і вона була призначена не для еміґрації, а для поширення серед тамтешніх українців як програми - мінімум для тих умов, де з ідеєю самостійної України, звичайно, не можна й обзиватись. Але коли з'ясувалось, що там група Лук'яненка висунула була навіть ідею самостійности, то ця заява автоматично втратила своє значення, і про неї не варто б уже й згадувати в цій доповіді.

А втім, ідею самостійности висунуто й там нелеґально, а леґально залишається все таки тільки програма-мінімум. І, про цю програму доповідач говорив і її, хоч як це не дивно, захищав навіть для еміґрації. У даному разі він ніби став на позицію А. Білинського, колишнього націоналіста, потім в'язня большевицьких в'язниць, який, прибувши на Захід, привіз із собою і вироблену там цю програму, але й як програму для еміґрації. Я маю на увазі його дуже цікаво написану, але в конкретних пропозиціях для нас цілком неприйнятну книжку „Світ і ми" (Мюнхен - Чикаґо, 1963 р.). В. Гришко цієї книжки не згадував, і його „програма" склалась, безперечно, незалежно від неї, але суть його поглядів і поглядів А. Білинського та сама.

А тим часом ця позиція для еміґрації абсолютно неприйнятна. З якої речі ми, мавши можливість незалежно у вільному світі мислити, діяти в певних межах, а також творити, повинні відмовлятись від свого ідеалу — української незалежности? Ми їм співчуваєм, тим нашим борцям у тоталітарних умовах, ми радієм їхнім успіхам та здобуткам, але ми не можемо зрікатися більших можливостей та того, що його можна б назвати умовно „еміґраційною Західньою Україною", на поведінку якої мусять інколи зважати й можновладці Москви. Це тим більше, що навіть повне здійснення програми - мінімум не може забезпечити повноцінного розвитку нашого народу чи, може, й урятувати його від загибелі, оскільки соціяльні закони єдиного суспільства в межах усього СССР, як я вже писав не в одній із своїх статтей, можуть так фатально подіяти на долю нашого й інших поневолених його народів. Сила цих законів безмірно збільшується, коли їм сприяють владущі чинники. А там тепер готуються до нового перепису, з київського радіо я вже довідався, що на Україні тепер живуть представники всіх 120 народів СССР, — то чи не стануть висліди цього нового пофальшованого перепису для Москви підставою якщо ще, може, не для ліквідації „союзних республік", так для посилення русифікації?

Тим то було б дуже сумно, якби ця, кажу, єдина в нас на еміґрації солідна наддніпрянська політична організація — УРДП тепер, перед лицем такої небезпеки пішла за своїм проводирем і фактично капітулювала.

Правда, я не знаю, яке значення має ця доповідь В. Гришка для УРДП як партії, але протестів проти такої капітуляції я в дискусійних виступах УРДП'івців не чув, протестували тільки члени СВУ. Може, щось таке сказано після того, як я пішов, може, й сам доповідач у своєму кінцевому слові щось інакше з'ясував, може й я з пам'яті не так щось передав, але тоді бажано, щоб УРДП'івці це з'ясували вже в пресі. Проте, я все таки думаю, що суть я передав правильно...

І ще одно. З огляду на те, що ця доповідь і дискусія пройшли ще й під фірмою „Слова", я хотів би перестерегти і проти небезпеки перенесення Гришкової концепції й на взаємозв'язки еміґраційної літератури з батьківщаною, твореною в умовах лютої цензурности. Щоб не повторюватись, я можу відіслати читачів до тих своїх статтей, у яких я цю пересторогу виклав у повному обсязі, зокрема до статті „Завдання нашої літературної творчости на чужині" („Визвольний Шлях", кн. VII-VIII за 1965 р.).

(Кінець)

ГОЛОС ЧИТАЧА

ПРО ДУХОВУ ОПІКУ УКРАЇНЦЯМ У В'ЄТНАМІ

Молодь Америки б'ється у В'єтнамі в обороні волі своєї країни, як також волі усього світу. І, читаючи англомовну пресу, ми довідуємось, що їздять туди на відвідини вояків батьки, сенатори, губернатори, приятелі, а найголовніше — духовні опікуни. Вони поспішають допомогти воякам порадою, потішити їх чи помолитись над покійником, який схилив свою буйну голову на чужій землі.

Годі уявити собі, яка радість охопила б нашого, з української крови і кости, вояка, який уже не раз дивився „смерті в очі", коли б біля нього з'явився рідний духовник. А таких вояків є у В'єтнамі вже сотні, а може й тисячі.

Чи не маємо ми можливости вислати до в'єтнамських військових баз бодай кількох українських священиків, які по - батьківському підтримали б на дусі наших людей, поблагословили їх і з ними спільно помолились? Можливість напевно є — чи то в рямцях УККА, чи в рямцях військових сил Америки.

Хочу запитати: чи було піднесене денебудь питання в цій дуже важливій справі? Якщо ж ні, то треба негайно діяти, бо наближається Святий Вечір Різдва Христового.

Чикаґо Гриць Репа

РОЗКІШНИМ РАНКОМ...

Розкішним ранком —
простір для плавби.
Вітрець чола
торкався мимохідь,
І ми пливли
у далеч, у блакить,
Ген до містка,
від „нашої" верби.

І ти стомилась:
Ні, не допливти,
Забракло сил,
повітря нестає.
Та я підплив —
і відпочила ти.
Поклавши руку
на плече моє.

Якщо тебе
знесилить марна путь,
Заломить біль,
образа опече,
Я — біля тебе.
Відпочинь, забудь,
Поклавши руку
на моє плече.

ІГОР КАЧУРОВСЬКИЙ

Буенос Айрес

ДО СТОРІЧЧЯ „ПРОСВІТИ"

Відомий із своєї жертвенности на національні цілі п. Григорій Яремчук з Ню Йорку в рубриці „Голос читача" у „Свободі" з 27 листопада подав плян, як, на його думку, найліпше відзначити 100-річчя Матері „Просвіти". Слід привітати цей його задум зібрати 150.000 долярів на видання книжок, що були основною зброєю Матірного Товариства „Просвіта" у Львові.

Приготовляючи з рамени Комітету Об'єднаних Американсько - Українських Організацій — Метрополітального Відділу УККА відзначення 100-річчя „Просвіти" Виставкою Української Книжки і Преси, яка відбудеться у великій залі Українського Народного Дому в днях 2-11 грудня 1968 р. в Ню Йорку, я довший час збирав матеріяли, зокрема видання Т-ва „Просвіти" у Львові. В популярній Історії Товариства „Просвіта" у Львові пера Ст. Перського, виданій 1932 р., на стор. 49 сказано: „Культурне і суспільне життя галицьких українців з року на рік міцніло і розвивалося, захоплюючи щораз нові ділянки. Внаслідок цього... засноване 1873 р. за почином членів В и д і лу „Просвіти" Літературно-Наукове Товариство ім. Шевченка виручило „Просвіту" у виданні наукових і літературних книжок, полишаючи їй видання популярних книжок..."

Подібно, як УНСоюз був спричинником постання інших братських союзів, і наші старі еміґранти назвали його „Батьком", названо Матірним Т о в а р иством „Просвіту", яка дала почин до постання НТШ, 100-річчя якого незабаром будемо відзначувати, Українського Педагогічного Товариства та ін. Отже, слід нам пам'ятати й про НТШ, коли звертаємося до нашого громадянства із закликом складати пожертви на видавання української книжки, зокрема чужими мовами. У нас існує певна ієрархія вартостей, і до неї слід залучити, крім поданих п. Гр. Яремчуком, збірку на НТШ, на Національний Фонд УККА, Фонд Катедри Українознавства при Гарвардському університеті, Український Довідково - Бібліографічний Центр.

Д-р Ол. Соколишин

УКРАЇНСЬКІ ЛІКАРІ ПЛЯНУЮТЬ ДОБРЕ ДІЛО

Філядельфія. — Три поверхи з усіх семи в „Домі Вознесіння" вже заповнені мешканцями, віком в понад 62 р. Наступним кроком управи, яку очолює о. шамб. В. Лостин, буде створення медичного пункту чи клініки. На скликаній з тією метою нараді були присутні українські лікарі: Еміль Гарасим, стар., Василь Саляк, Тетяна Цісик, Роман Дикий, Василь Кострубяк, Михайло Марков, Євген Новосад, Ілля Прончик, Любов Янкович, Олег Слюзар, Роман Сухий, Микола Войтович, Ярослав Яремович.

СВОБОДА ЦІНИ НЕ МАЄ

Ярослав Гайвас

(10)

На Карпатську Україну

Волянський переказував через пані Кулицьку про величезні потреби, які відчуваються на кожному кроці. Треба матеріяльних засобів, бо Карпатська Україна слабо загосподарована, треба техніки, а насамперед треба видержливих, кваліфікованих людей. А найголовніше: Волянський вимагав, щоб негайно поїхав туди хтось із керівних людей ОУН і на місці побачив, що треба, відбув розмови й зустрічі і, вернувшися в Галичину, міг на підставі першоджерельних інформацій помагати розв'язувати всі ті нелегкі проблеми.

Під вечір випустили ми пані Кулицьку додому, приобіцявши відвідати її у Бориславі за кілька днів, щоб вона мала змогу розповісти про різні речі, які або призабула, або не могла передати тепер. А ми вдвох лишилися проаналізувати почуте й поробити висновки. Наприкінці розмови дійшли ми до питання: хто ж поїде негайно на Карпатську Україну? Р. Шухевич, подумавши, заявив: „Я покищо їхати не можу... Зліквідую свої справи і взагалі переїду туди... Але це забере трохи часу"... Отже, хто поїде? Альтернатива була ясна: їхати треба мені! Що я й заявив. А на запит Шухевича, коли можу виїхати, сказав: завтра.

Решту вечора й частину ночі провели ми в докладному обговоренні, що і як треба ладнати, та в передачі мною Шухевичеві всіх справ, зв'язаних з оборонною акцією, започаткованою нами у Львові..

Ранком сів я у потяг Львів-Лавочне, щоб у Скольому висісти й зорганізувати перехід границі. В Скольому був у мене давній приятель, старий член УВО і ОУН, Іван Бутковський, який колись з нагоди однієї акції навіть переховувався у мене в хаті.

Оцей Іван Бутковський, пізніший полковник УПА — Гуцул, неодноразовий повітовий провідник ОУН на Скільщину, знав гори і кожного в горах, як ніхто інший. Скільки разів перетяв Іван нелеґально кордон, скільки людей перевів та скільки переніс революційної літератури — навіть сам він не мав ліку. Знав, здавалося, не лише кожну стежину, але й кожну деревину. До нього власне удавався я, знаючи, що він не лише дасть найкращу інформацію про положення на кордоні, але й у потребі знайде провідника.

Івана я застав у хаті, бо він уже тоді западав частенько на груди. — „Як кордон?" — питаю. — „Кордон завжди можна перейти, навіть коли граничники стоять один біля другого, щоб тільки не трималися за руки". — „Мені треба б мати провідника, бо в мене спішна справа, та й вертатися треба якнайскоріше", — продовжував я. — „Піду з тобою, а на самому кордоні візьмемо Луцева, в хаті якого і так треба буде перепочити". — „Коли ж підемо?" — ставлю дальше питання. — „Сьогодні запізно, бо вже останній поїзд пішов у гору, завтра в мене зустріч, то може післязавтра". — „Нехай буде післязавтра". — На цьому й стало.

Переночував я таки в Івана. Переночував, тобто цілу ніч ми „вели політику" при густо заслонених вікнах, передбачали, сподівалися... А вранці першим поїздом „на діл" поїхав я до Львова, щоб ще дещо полагодити і чергового дня вернутися назад.

Увечері до мого поїзду на станції Сколе підійшов в останньому моменті Іван і вскочив до вагона. Висіли у Тухлі, а звідти бічними стежками піднялися в гору.

Була чорна ніч, гори спали кам'яним сном, тільки чути було шум потоків. Розмокла від осінніх дощів земля ліпилася до взуття, штанів, а довгий плащ, у якому я був вбраний, обмочився майже до пояса і немилосердно тяжів. За пару годин добилися ми до хати Луцева. Молодий, здоровий селянин дуже зрадів нашим приходом. Давно бо вже на його відтинку організаційні люди не переходили кордону. Колись це була одна з найактивніших ліній і для людей і для літератури, але з часом її розконспіровано, і лінія стала загроженою. Отже, відкрито нові, а ця залишилася в резерві ‚для наглого, як мій, випадку.'

Хазяйка відразу кинулася до вогню, щоб приготовити затирки на молоці, а ми тим часом обговорювали положення під границею. Тобто Луців розказував, а ми вкидали якісь питання. В міжчасі чистили своє взуття й убрання. Після вечері Луців запропонував нам лягти на часок відпочити, а він, мовляв, побіжить у село й розвідає між хлопцями, що нового, як там під границею, де в останньому часі розставлено стійки у зв'язку зі загостренням положення на Карпатській Україні, де можуть бути стежі...

Чи ви знаєте, що це значить уставати серед ночі, коли цілий день ви провели на ногах, кілька годин спиналися по гірських стежках у гливкому болоті, а потім, з'ївши затирки на гарячому молоці, заснули каменем? Чи ви знаєте, що це значить? Коли не знаєте, то й не пробуйте, а коли знаєте, то згадайте незлим, тихим словом тих, що вас будили! А до того розпарена гірська хата, що в'ялить м'язи і лінивим чадом обезвладнює ціле тіло! Але годі: треба йти!

Попереду Луців. Він не йшов, а сунувся хижо, нечутно, наче тінь. Високо підносив ноги вгору і ні на мить не міняв темпу, напрямку. Ішов у ніч, неначе серед дня. Здавалося, він не йде, а несе його якась сила, такий легкий і свобідний був його хід. Слідом за ним, на відстані кількох кроків, ішов я...

XII Виставка жіночої творчости в Ню Йорку

20-го жовтня 1968 р. о годині 1-ій по пол. в домівці 64-го Відділу СУА в Ню Йорку відбулось відкриття XII Мистецької Виставки Жіночої Творчости. Привітавши присутніх, голова Відд. п-ні М. Савчук попрохала до слова голову Об'єднання українських Мистців у Ню Йорку маестра М. Черешньовського, який з китицею квітів у руці (для мисткинь-учасниць виставки) зворушливо привітав мисткинь та підкреслив їхній значний вклад в культуру нашого народу, їхню працьовитість і любов до краси. Вартісну доповідь на тему „Мисткині в історичному аспекті" прочитала учасниця виставки п. Ярослава Геруляк-Туркевич.

У XII виставці взяли участь мисткині різних поколінь ,напрямків, спроможностей і уподобань (в дужках зазначимо, котрий раз брала участь у цій виставці): Геруляк-Туркевич Ярослава, Ню Йорк (2-ий раз), Гнатів Богуслава, Нюарк (1-ий), Гурська Ольга, Аргентина (3), Діма, Ню Йорк (3), Зарицька Софія, Франція (12), Зелик Ірина, Торрінгтон, Конн. (3), Кононенко - Трофимовська Олена, Бунтон, Н. Дж. (2), Костів Дарія, Ню Йорк (6), Кричевська-Росандич Катерина, Каліфорнія (2), Курилович-Чапельська Євгенія, Ню Йорк (5), Матушевська-Бакум Оксана (4), Мирошниченко - Кузьма Галина, Ню Йорк (9), Морозова Людмила, Ню Йорк (12), Мошинська Оксана, Денвер, Колорадо (3), Петеш Софія, Пассейк, Н. Дж. (6), Писарівська Віра, Ню Йорк (3), Прийма Іванна, Флорида (9), Раковська Ніна, Клівленд (7), Сомко Надія, Ню Йорк (6), Стефанів Наталія, Джерзі Сіті, Н. Дж., (11), Стиранка Марія, Торонто, Канада, (1), Тріска Євгенія, Ню Йорк (3), Туркало-Розгін Євгенія, Чикаго (1), Титла Галина, Ню Йорк (1), Феденишин Ірина, Нюарк (1), Шухевич Ірина, Ню Йорк (9), Юрчук Віра, Торонто (1), Шонк Ольга, Ню Йорк (1).

Для кращого знайомства з мисткинями і налагодження з ними тіснішого зв'язку, 64-ий Від. СУА влаштував 26-го жовтня Зустріч з мисткинями, з мистецькою програмою. П-ні Галина Мирошниченко-Кузьма при фортепіяновому супроводі піяністки Євгенії Курилович-Чапельської, співала „Серенаду" Шуберта, „Не минай" Майбороди і „Дощик" Рожовської, давши цікаву інтерпретацію цих творів. Євгенія Єнсен прочитала автобіографію поетки Зої Когут з Австралії та її сатиричну поезію „Австралія". Маестро С. Крижанівський прочитав тієї ж авторки „Шляхи тернисті", „Подружжя", „Промову" та „Культурні арабески", давши слухачам небуденну насолоду своїм мистецьким читанням, інтерпретацією тексту і досконалим відчуттям тонкої сатири цієї талановитої поетки.

Обговорення XII Виставки Жіночої творчости відбулось 2-го листопада. Привітавши присутніх мисткинь і гостей, голова Від. М. Савчак попрохала відомого мистця Л. Кузьму вести обговорення. Проф. Л. Кузьма підкреслив вагу мистецької освіти, наполегливої вправи в рисуванні та удосконалювання техніки, а після цього перейшов до обговорення картин за каталоговим порядком. Пізніше він запрошував мисткинь сказати дещо про себе, свою творчість, її розуміння і т. д. Присутній на обговоренні мистець проф. Антін Малюца висловлював свої спостереження ,які доповнювали сказане і давали повніший критичний огляд. Такі обговорення допомагають мисткиням зростати.

Відвідувачі XII Виставки Жіночої Творчости мали на окремому столику „Книгу вражінь". Ось декілька уривків із записів: „64-й Від. робить добру роботу, коли старається щорічними виставками піддержати масовий мистецький рух серед українських жінок. Це його заслуга для української культури"... „Маємо нагоду, завдяки цим щорічним виставкам, слідкувати, як мисткині ростуть". ... „Виставка дає змогу виявляти нові таланти" ... „Приємно вражає на цій Виставці, що в ній беруть участь мистці-жінки різних поколінь. Тяглість українського мистецького процесу є запорукою дальшого розвитку нашого образотворчого мистецтва" ... А ось уривок із запису членок 90-го Від. СУА з Філядельфії: „90-ий Відділ СУА ім. Олени Степанів дня 27-го жовтня відвідав Виставку образів українських мисткинь ,яка йому дуже подобалася".

XII мистецька Виставка Жіночої Творчости тривала від 20 жовтня до 3-го листопада і була з усіх оглядів успішною.

Євгенія Єнсен

ОПИТУВАННЯ ВИЯВЛЯЮТЬ, що аж 70 відсотків опитуваних заявилися як „консерватисти" або як „помірковані". Майже такий самий відсоток, бо аж 67 опитуваних уважають Ніксона за „консерватиста" або за „поміркованого". Під час опитувань виявилось, що тільки 17 американців заявили, що вони „ліберали", 38 відсотків уважають себе за „консерватистів", а 32 відсотки називаються „поміркованими". Опитування переводила агенція Луїса Гарріса в Ню Йорку.

Вунсакет, Р. Ай.

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ ЛИСТОПАДОВОГО ЗРИВУ

Академія для відзначення Листопадового Зриву відбулася 17 листопада в церковній залі.

Академію відкрив предсідник Парафіяльної Ради Тома Чагарин, програмою проводила учениця Рідної Школи Д. Ясінчук. Хор Бандура під диригентурою о. протоєрея Віталія Коваленка відспівав американський гимн. Діти Рідної Школи під проводом учительки пані - матки Віри Коваленко зачали співати український гимн, а всі присутні їх підтримали в цьому співі.

Шкільні діти менші й більші, співали та деклямували. Христя Тепер відограла на фортепіяні українську шумку.

Реферат про Лисдопадові Роковини виголосив о. протоєрей В. Коваленко. В другій частині Академії виступав хор Бандура під проводом Стефана Тепера, який виконав кілька пісень. Присутні оплесками дякували всім виконавцям за гарні продукції.

Кінцеве слово мав пан Кость Корницький. Він подякував всім учасникам Академії і виконавцям програми, головно пані - матці Вірі Коваленко та її учням Рідної Школи.

Листопадова збірка дала 169 дол.

Ксеня Чагарин

Виллиментик відзначив 50-річчя Листопадового Чину

В неділю 24-го листопада місцевий Відділ УККА при співучасті організацій Укр. Нар. Дому, СУМА та Рідної Школи відзначив Академією 50-річчя Листопадового Чину та створення Укр. Галицької Армії.

В год. 5.30 по полудні свято започаткував голова УККА п. М .Тимків, відчитуючи поіменно учасників Листопадового Чину, причім сумівки удекорували живими квітами кожного зосібна.

По відспіванні американського гимну свято відкрив і попросив присутніх повстати з місць і вшанувати поляглих Героїв та виголосив довшу доповідь учасник Листопадового Чину — п. Петро Лехман.

Український Нац. Хор з Ню Гейвену під управою п. М. Палидовича та при фортепіяновому супроводі панни Орисі Цибрівської був основним виконавцем вокальної частини свята. Хор відспівав шість пісень, що чергувалися з доповідями і деклямаціями.

Святочну доповідь виголосив учасник Листопадового Чину п. Я. Янович. Учениця Рідної Школи К. Курник віддеклямувала вірш „Перший Листопад". Знов хор, а п-ні Тимченко по мистецьки виголосила вірш „Листопад 1918 р." Хор відспівав ще дві пісні, а Ірця Майнич вміло віддеклямувала „Листопад".

Укр. Нац. Хор з Ню Гейвену недавно реорганізований та доповнений свіжими молодими силами виявив себе добре зіспіваним. Фортепіяновий супровід находився у вправних руках молоденької піяністки п-ни Орисі Цибрівської. На сцені Мішаний Хор вирізнився своїм зовнішнім виглядом. На тлі темних чоловічих одягів ярко відбивалися довгі білі сукні хористок ,прикрашені укр. народньою вишивкою.

Велику несподіванку вчинив д-р Снігурович, довголітній голова УККА в Ню Гейвені, що зволив загостити до нас і звеличати своєю присутністю свято Листопадового Чину.

По закінченні святочної програми, голова місцевого Відділу УККА п. М. Тимків подякував організаціям і поодиноким виконавцям програми свята та всім тим, що чимнебудь причинилися до звеличення Листопадового Ювілею.

З нагоди Листопадової Річниці були відслужені поминальні Панахиди за Героїв ,що впали за волю України, в церквах: Українській Православній та Українській Католицькій, в якій Осередок СУМА ім. С. Петлюри організовано взяв участь з прапорами. Святочну Академію закінчено співом „Ще не вмерла Україна".

Була скромна перекуска, що нею гостили хор наші пані ,М. Бабій і М. Майнич з Управи місцевого УККА.

Михайло Янович

Московський намісник П. Шелест вимагає „піднесення ідеологічнод роботи"

Київ. — На нашвидку скликаному черговому пленумі так. зв. ЦК комуністичної партії УССР виступав з черговою доповіддю П. Шелест, вимагаючи від українського народу, щоб він виконував сільсько-господарські „укази" московського всесоюзного пленуму ЦК та щоб Україна давала більше хліба „державі". Шелест, замикаючи очі на дійсність, твердив, що в УССР „збільшилась валова сільсько-господарська продукція", хоча ще за Сталіна українці сміялися з того, що „продукція є, а продуктів немає". Декілька разів він вихваляв і схвалював сучасну внутрішню і зовнішню політику Москви, співтворцем якої він сам є. У скороченій стенограмі понад двогодинної доповіді П. Шелеста, надрукованій в „Радянській Україні" з 23 листопада, пропущено „питання зовнішньополітичної діяльности ЦК КПСС", лише зазначено, що над цим питаням доповідач „докладно спинився". П. Шелест домагався, щоб партійці в Україні „оперативно реагували на настрої мас", кажучи: „Ідеологічна робота за своїм змістом, формами і методами повинна відповідати сучасним умовам, оперативно реагувати на настрої мас, бути наступальною проти буржуазної ідеології, класово ворожих нам поглядів. На жаль, в деяких партійних організаціях та ідеологічних установах з цього не роблять належних висновків. В ідейно-виховній роботі подекуди ще допускається немало недоліків і формалізму. Партійним комітетам необхідно .постійно підносити бойовитість всіх засобів ідейного впливу на маси".

Гартфорд, Конн.

ВШАНУВАЛИ О. МОНС. СТ. БАЛАНДЮКА

23 червня Гарвадська громада зробила милу несподіванку свойому парохові о. С. Баландюкові. Після Молебня в присутності Стемфордського Владики Кир Йосифа Шмондюка та понад 20 священиків, відбувся бенкет у просторій залі Української Веч. Школи.
Бенкет відкрив голова святкового комітету п. Іван Босак, а програмою проводив мгр. Іван Чернига. Промовляли: о. монс. Іван Стах з Ню Гейвену, дир. школи Роман Романишин, о. монс. Дмитро Гресько з Клівленду, інж. Олександер Пришляк — голова Відділу УККА — від усіх місцевих організацій, о. Федір Коваленко — від православної громади і Владика Кир Йосиф.

Місцевий хор під орудою інж. О. Пришляка відспівав чотири пісні, а жіночий квартет під керівництвом п. Оксани Кузьми — дві і з них одну „Кольори" спеціяльно присвячено для Ювілята о. монс. С. Баландюка. Від шкільних дітей зложив привіт учень 7-ої кляси школи українознавства Олесь Кузьма, а п. Мих. Шевчук від хору.

Бенкет був уряджений не тільки з приводу піднесення о. дек. С. Баландюка до гідности монсіньйора, а теж з нагоди 35-ліття його священства.

В кінцевому слові, складаючи подяку, о. монс. С. Баландюк підкреслив, що його відзначення не є його особистою заслугою, це відзначено цілу громаду. Без творчої співпраці, без взаємної пошани і довір'я ми не могли б стояти стійко духово і ми ніколи не мали б тих наочних свідків нашої співпраці — нової церкви і школи. На бенкеті було присутніх понад 500 осіб.

І. К.

Студенти мають голос, хотіли б знати...

Українська Студентська Громада в Ню Йорку проголосила пляни на координаційну конференцію з провідниками українських організацій в Ню Йорку і околиці. Ця конференція відбудеться 8-го грудня о 2-ій год. в Літературно - Мистецькому Клюбі, 149 2-га евню. Запрошення розіслано до проводів близько 70 організацій, майже всі зголосили свою участь. Мета конференції — представити Українську Студентську Громаду в Ню Йорку зорганізованій українській спільноті та дати їй можливість піддати під загальну дискусію свою працю і пляни на ближче і дальше майбутнє. Нюйоркська громада є однією з найскорше зростаючих організацій, утримує зв'язок з близько 1 000 студентів у Ню Йорку і околиці, і вона віддзеркалює зміни в відношенні студентів до українського суспільного життя. Студенти думають співпрацювати з різними існуючими українськими організаціями, взаємно виносячи з того корсть. На конференції студенти сподіваються дістати підтримку ,вказівки, а також і критику зі сторони громадянства.

Організаційний референт Богдан Чабан каже: „Ми, будучність української спільноти, можемо багато скористати, співпрацюючи з існуючими українськими організаціями, а вони в свою чергу, зможуть багато втратити, коли б зігнорували цю конференцію".

За словами Ю. Савицького, голови УСГромади, студенти занепокосні станом українських організацій в останнім десятилітті. Тому організують цю конференцію, щоб спільно обговорити спільні проблеми. На конференції буде три короткі доповіді студентів з проводу Громади та дискусії з представниками організацій. Не лише представників організацій, але все зацікавлене громадянство просимо взяти численну участь.

Конференція відбудеться 8-го грудня, тиждень скорше ,ніж було повідомлено.

Питання та пропозиції відносно праці Української Студентської Громади в Ню Йорку надсилати до 140-42 2 аве. Н. И. або телефоном: НІ 6-6913.

Х. К.

Перевидадуть праці українського ученого російською мовою

Київ. — „Літературна Україна" з 29 листопада повідомила, що АН УССР готує до друку чотиримовник наукових праць історика археолога і письменника, академіка Дмитра Яворницького, що мають вийти у в-ві „Наукова Думка". У перших трьох томах буде передрукована, „з широким коментарем" важлива праця „Історія Запорозьких Козаків", що вийшла в 1892 і в 1900 роках, доведена до 1734 року, бо академікові не дали змоги користуватись архівом Підлипенської, останньої Січі; в четвертому томі також головні статті — на тему Запоріжжя. „Літературна Україна" зазначила: „За тих часів, коли учений писав названі твори, українська мова жорстоко обмежувалась а то й зовсім заборонялась царатом. Д. І. Яворницький публікував свої роботи російською мовою, але пісні, самобутні перекази, характерні народні вислови, не кажучи вже про прислів'я та приказки, подавав українською. Теперішнє видання здійснюється мовою оригіналу за сучасним правописом". Іншими словами: хоча тепер офіційно українська мова й не заборонена в Україні — праці академіка Дмитра Яворницького, члена АН УССР, будуть перевидані ... російською мовою, якою він був змушений писати ще за російського царя.

ЗАКЛИК ДО ЛЮДЕЙ ДОБРОЇ ВОЛІ

Нова українська католицька церква Непорочного Зачаття у Барнсборо, Па.

У житті і людини, і окремої родини, а часом і людського згуртування іноді складаються такі економічні обставини, що їх годі самим розв'язати, хоч би і як напружувати сили. Такі обставини склались у нас: парохія української католицької церкви в Барнсборо, Па. опинилась у дуже загрозливому стані під різними оглядами, в тому й національнім і релігійнім. Парохія невелика, з церковцею, в яку від давности літ вже небезпечно входити, спостерігається відхід наших вірних. Щоб врятувати, що ще можливо, о. душпастир Мирон Головінський з парохіянами вирішили поставити нову церкву, в українському стилі, яка імпонувала б людям. Комітет Будови Церкви зробив усе можливе, щоб зібрати фонди, але не можна перевершити самого себе: мала парохія не може вив'язатись із своїх зобов'язань, а церква в українському стилі вже на викінченні. Тому звертаємось до всіх людей доброї волі з проханням: надсилайте навіть найменші пожертви всі, кому дорога наша українська церковно-релігійна спадщина і традиції! Наша адреса:

Immaculate Conception of Blessed Virgin Mary
Ukrainian Catholic Church
Barnesboro, Penna. 15714

Дає найбільше той, хто дає швидко. Українська католицька церква Непорочного Зачаття в Барнсборо очікує Вашої пожертви і не забуде про Ваше ім'я у відправах святих Літургій.

Комітет Будови Церкви

РІЗНИМИ МОВАМИ...

Для зовнішнього огляду, в тому й для туристів — у Києві на будинку висить мармурова меморіяльна дошка: „Тут, у колишніх київських головних залізничних майстернях... працював письменник комуніст Микола Островський". Поруч із фоторепродукцією тієї дошки журнал „Україна" з Києва, ч. 43, помістив фотознімку з тієї ж майстерні, і там фотоапарат захопив такий напис: „Бороться до тех пор, пока в нас есть искра жизни"... Українською мовою — назовні, російською — в середині.

СПОРТ

Редагує В. Сохан

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

УСК Ню Йорк — „Н. Й. Гота", футбольні змагання з циклу гор-за Чашу ЗСА відбудуться в неділю, 8-го грудня о год. 2-ій по полудні на грищі Парк Стадіону, Франклін Сквер, Н. Й.

„Чорноморська Січ", Нюарк — „Кінґс", Гартфорд, мистецькі змагання Американської Футбольної Ліги відбудуться в неділю, 8-го грудня о год. 2-ій по полудні на грищі Діллон Стадіону в Гартфорді, Конн.

— о —

„Ч. СІЧ" — „Н. Й. ІНТЕР" 0:6

Ню Йорк, 30-го листопада. — Футбольна дружина „Чорноморської Січі" зазнала високої поразки від італійського противника „Н. Й. Інтер" у чергових змаганнях за першість Американської Футбольної Ліги. До цісї зустрічі виступила „Ч. Січ" без своїх шости ключевих змагунів: В. Куц виїхав у відвідини батьків з нагоди свята Дня Подяки, В. Чижович мав свої важливі професійні обов'язки на університеті у Філядельфії, Л. Вільчак хворів на грипу, В. Гіменез і М. Бакун все ще лікували свої контузії, а М. Воробець ще далі не звільнений із наложеної на нього суспензи. Таким чином провід футбольної ланки був змушений вдатися до всіх без вийнятку запасових змагунів, що їх мала до диспозиції „Чорноморська Січ". В такому стані дружина „Ч. Січі" не могла сподіватися успіху, але ішло тут про те, щоб відбути згідно з календарцем ліґові змагання, що їх господарі не погоджувалися навіть перекласти на наступний день, тобто неділю.

Змагання пройшли нецікаво і на низькому рівні. В першій півгрі господарі заледве здобули ведення 1:0, не показавши своєї сили, як кандидат на чемпіона. Зате в другій половині, а головно в кінцевій фазі зустрічі, коли „новики" „Ч. Січі" були вже вичерпані фізично, господарі стрілили 5 воріт. Центр нападу „Ч. Січі", Р. Овсдо заграв цим разом на воротах і, хоч пропустив 6 ґолів, показався добрим воротарем. Хаотично заграли взагалі усі лінії дружини, бо бракувало їм більше досвідчених змагунів. Такими досвідченими були в дружині „Ч. Січі" тільки В. Каздоба, З. Снилик, Гавран і Овсдо. Склад „Ч. Січі": Овсідо, Бутенко, Луцький, Снилик, Каздоба, Гавран, Симсим, В. Вільчак, Мицик, Качмар, Семенез.

„Ч. Січ", аматори — Ріберра СК 1:1

Одинокі ворота для аматорської дружини „Ч. Січі" здобув Смук.

„Ч. Січ", учні — Португальський СК 0:2

Почався сезон настільного тенісу

Провід ланки настільного тенісу „Ч. Січі" розпочав тренінґові гри для молоді і дорослих. До участи в цих грах, які відбуваються вечорами кожної п'ятниці і суботи, запрошені молодші любителі цього спорту і його ветерани.

Бріджова ланка активізується

Вже в наступному тижні почнуться в домівках „Чорноморської Січі" Нюарк бріджові гри. До змагань, які будуть проводитись за обов'язуючими бріджовими правилами, можна голоситись в Управі Т-ва або ланкового інж. Яворського в домі Т-ва при Сенфорд Евню в Нюарку.

О. Твардовський

— о —

УСК — „ГЕЛЛЕНІК" 2:0

Минулої неділі 1-го грудня ц. р. відбулася кінцева фаза першої рунди змагань за мистецтво Нім.-Амер. Футбольної Ліґи на сезон 1968-69, між УСКом і грецькою дружиною „Гелленік". Змагання ці від самого початку аж до кінця велися в дуже скорому темпі, завзяті, а навіть брутальні, як звичайно, з грецької сторони. Було дуже багато моментів емоційних, на які дуже скоро і гостро реаґувала численна грецька публика, яка приїхала сюди і з Ню Йорку і Ню Джерзі, а натомість нашої публики було замало, щоби бодай морально піддержати наших змагунів, які технічно заграли дуже добре, тому і заслужено виграли. Гаряча грецька публіка декілька разів вдерлася на площу, але заздалегідь покликана енергійна поліція не допустила переступити їм білої автової лінії. УСК був до певної міри послаблений через брак лівокрилового Керра, але його добре заступив Кіндратів, який в 60-ій хв. гри здобув перші ворота з подачі Зеленя і через помилку оборонця греків, який не вспів відбити м'яча головкою. За декілька хвилин пізніше знова одержав м'яч Зелень і в скорому бігу подав м'яч до середини, якого перехопив в повітрю Дойл і післав у сітку греків, які з несподіванки остовпіли. Тоді греки поденервовані потроїли свої атаки і, не маючи нічого вже до втрати, рушили враз з оборонними лініями до наступу. Одначе оборонні наші лінії підсилені знаменитими МекКулі і Ірфельдом розбивали їх намагальні акції. Спеціяльно вирізнини нема кого, бо всі старалися не лише добре грати, але змагання ці виграти. Правда що промотором обидвох здобутих воріт був цей маленький правокриловий Зелень, але він і скорий і продуктивний.

Склад УСК: Ґерлі, Фіні, Ґонзалес, Ірфельд, Янґ, Мек Кулі, Зелень, Шмотолоха, Дойл, Пирдон, Кіндратів (П. Масний).

Засідання Проводу УСК-у відбуваються кожного понеділка о год. 7.30 вечером, в домівці при 33 схід — 7-ма вулиця в Ню Йорку. Просимо охочих допомагати в праці та в порадах приходити на ці засідання.

Ів. Дз.

ЗАПРОШУЮТЬ НА УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР В ЮНІОНДЕЙЛІ

Юніондейл, Лонґ Айл. — У суботу й неділю 8-7 грудня в церковній залі на 247 Мепл евеню відбуватиметься Український Базар при українській православній церкві св. Михайла. Організатори базару — Сестрицтво св. Марії і св. Ольги — подбали про забавки, вишивки, касетки, українські платівки, різдвяні картки тощо та українські народні страви, включно з варениками; можна буде придбати все необхідне для 12 традиційних страв на св. Вечерю. Базарувати від 12 г. у суботу і 2 г. по полудні в неділю — щодня до 8 вечора. Ще 24 листопада відбулось з рамени цієї ж парафії посвячення ґрунту під будову дому, що буде культурним українським центром і має бути закінчений до дня св. Михайла наступного року. Будова коштуватиме кругло 250 тис. долярів. Церемонію посвячення довершив о. парох Нестор Столярчук.

НЕДІЛЯ, 8-го ГРУДНЯ 1968 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збори Т-ва Єдність 163 Відд. о годині 12-ій дня в домі Горожан, 847 N. Franklin вул. Всі залеглості мусять бути вирівняні, тому проситься це на тих зборах зробити. — С. Филик, фін. секр.

ДІТРОЙТ, Міч. Загальні річні збори Т-ва Запор. Січ — 75 Відд. о год. 1-ій по пол. в залі УНДому при вул. Мартин. На порядку: звіти Управи і вибір нової на 1969 рік. По зборах фін. секр. буде збирати вкладки. Проситься їх вирівняти. — С. Леськів, рек. секр.

ДІТРОЙТ, Міч. Загальні річні збори Б-ва св. І. Хрестителя — 292 Відд. о год. 1:30 по пол. в УНДомі. На порядку: звіти членів Управи і Контр. Комісії, вибір Управи і Контр. Комісії на 1969 р., дискусія, наміченння пляну праці та схвалення постанов на наступний рік. Проситься членство прибути на збори. — В. Терлецький, гол., П. Федик, фін. секр.

PROVIDENCE, R. I. Річні збори Т-ва Т. Шевченка — 73 Відд. о год. 2-ій по пол. в Бонефро Клюб, 60 Салмон вул., коло Ментон Евні На порядку: вибір Управи на 1969 рік. Проситься членство прибути. — В. Сорока, гол., Д. Дулеба, кас., Д. Василик, секр.

HASTNGS ON HUDSON, N.Y. Річні загальні збори Відд. 6 ім. Тараса Шевченко о год. 5-ій по пол. в клюбовім приміщенні. На порядку: прочитання протоколу, звіти Управи і Контр. Комісії, вибір Управи на 1969 р, внески і ухвали та збирання чл. вкалдок. Проситься чл. прибути. — Д. Жупник, гол., І. Пециляк, скар., А. Вовк, секретар.

ЧЕТВЕР, 12-го ГРУДНЯ 1968 р.

ГАРТФОРД, Конн. Загальні збори Т-ва Гомін — 12 Відділ, в год. 7-ій веч. в Пластовій Домівці в УНДомі, 961 Whethersfield Ave. Є важні справи до вирішення. Проситься прибути на збори. — В. Лучкань, секр.

П'ЯТНИЦЯ, 13-го ГРУДНЯ 1968 р.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва Запор. Січ — 155 Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі. На порядку: звітя, вибір нової Управи. Проситься членство прибути на збори. — М. Степась, предс., М. Фединишин, секр.

СУБОТА, 14-го ГРУДНЯ 1968 р.

ЧЕСТЕР, Па. Річні збори Т-ва Т. Шевченка — 156-ий Відд. о год. 7:30 веч. На порядку: вибір Управи на 1969 рік. Проситься чл. прибути. — В. Новак, секр.

PHOENIXVILLE, Pa. Річні збори 321 Відд. ім. св. ап. Петра і Павла в парафіяльній залі. Порядок: звіт Контрольної Комісії і вибір нової Управи на 1969 р. Члени повинні вирівняти свої залеглості й обов'язково прибути на ці збори. — І. Яворський, предс., Д. Чук, секр.

НЕДІЛЯ, 15-го ГРУДНЯ 1968 р.

ДІТРОЙТ, Міч. Місячні збори Т-ва І. Франка — 146 Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Осередку, 2965 Карпентер вул. На порядку: звіт Контрол. Комісії, вибір Управи на 1969 р. і інші важні справи. Проситься прийти, вирівняти вкладки і забрати дивідендові чеки. Збори відбудуться на годину пізніше, якщо не прибуде відповідне число членів і будуть важними. — Управа.

НЕДІЛЯ, 22-го ГРУДНЯ 1968 р.

ЛЕЙКВУД, Огайо. Річні збори 108-го Відд. св. Духа о год. 2-ій по пол. в залі церкви св. о. Миколая. На порядку: вибір Управи на 1969 рік. Проситься членство прибути. — Управа.

НЕДІЛЯ, 29-го ГРУДНЯ 1968 р.

БОСТОН, Масс. Річні збори 307 Відд. ім. Митр. А. Шептицького о год. 11:30 в залі парохіяльного дому при 146 Forest Hills St., Jamaica Plain, Mass. На порядку: вибір Управи на 1969 р. Проситься чл. прибути. — Д. Мельник, гол., М. Франківський, касир, Д. Ґалонжка, секр.

РОССФОРД, Огайо. Річні збори Б-ва св. Михаїла — 235 Відд. о год. 3-ій по пол. в УНДомі при 139 Вальнут вул. Проситься чл. прибути на збори. — Управа Відділу.

Посмертні згадки

БІЛОУС РОМАН, член 370-го Відділу УНС, помер 3 листопада 1968 р. на 64 р. життя. Покійний нар. в Києві, Україна в 1904 р. В Ню Гейвен жив 17 р. і був членом УПЦеркви св. Покрови. До УНСоюзу вступив в березні 1956 б. Залишив у смутку дружину Анну, дочку Анну, пасерба Володимира Лаврій, пасербку О. Мачерняк і 2 братів на Україні. Похорон відбувся 4 листопада 1968 р. з УПЦ св. Покрови, а похований на українському правосл. цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Гіна, секр.

ТАРЗАН, ч. 6103 І то щось знайшов!

TARZAN-EXPLORING THE DEPTHS OF THE CLIFF LAKE WITH ITO-HAS TO COME UP FOR AIR...BUT ITO DOESN'T RETURN TO THE LAKE'S SURFACE.
ITO! COME UP!! COME UP, ITO!!!
MEANWHILE...
WOW, WHAT'S THIS? WHERE AM I???
TARZAN! LOOK WHAT I'VE FOUND!!!

Тарзан, досліджуючи глибини прискельного озера з Ітом, мусів виплисти наверх, щоб віддихнути... Але Іто не вертається на поверхню озера. — Іто! Випливай! Виплива, Іто!

А тим часом... Що це? Де я?

— Тарзане! Гляди, що я знайшов!